

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
Prenumerata:
Amerikoje ir užsieniuose
metams \$5.00
Pusei metų 2.50
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1905
Address:
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NR. 17

SOUTH BOSTON, MASS., 1964 BALANDIS - APRIL 22

60-TIEJI METAI

"Keleivio" Telefonas AN 8-3071

Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atskiro Numerio Kaina 12 Centų

New Yorko parke rastas nužudytas mokslininkas

Centraliniame parke nuošalioje vietoje rastas vienu šūviu nušautas mokslininkas, chemijos profesorius dr. Charles Gallagher, 31 m. amžiaus. Jis profesoriavo Kolumbijos universitete. Buvo krašto apsaugos atominų ginklų gamybos bendradarbis.

Profesorius C. Gallagher nušovimas sukėlė daug kalbų ir įtarimų. Jis prieš kurį laiką grįžo iš Sovietų Sąjungos, kur viešėjo trejetą savaitę.

Kai kas mano, kad jam viešint Maskvoje buvo pasiūlyta bendradarbiauti sovietų saugume ir jam atsakius, čia ji ištiko tokia mirtis.

Kiti spėja, kad gal profesorius su savim turėjo kokius nors slapčius ginklavimosi srities dokumentų.

Nužudymo dieną jis dalyvavo svarbiame posėdyje, todėl kiti mano, kad jis galėjo su savim turėti svarbių dokumentų iš ginklavimosi srities, kuriuos kas nors norėjo pagrobti.

Tuos įtarimus sukelia dar ir šitokia aplinkybė: lavoną apžiūrėjus matyti, kad nebūta tikslo apipūsti, nes nepaimtas laikrodys ir kt.

Jo žmona, stipriai paveikta to įvykio, neturi ką pasakyti. Jos vyras išėjęs iš namų 8 val. vakaro ir nebegrįžęs. Jo automobilis buvo rastas netoli nužudymo vietos.

Jo lavoną ryto metą užliko praeiviai ir pranešė policijai. Patirta, kad kiek anksčiau toje pat vietoje buvo atsilankę du vyriškiai ir vietą apžiūrėję, pranyko. Policijai jie nepranešė apie lavoną.

Tuo įvykiu susidomėjo ir tardymą veda federalinis saugumas.

Rocco Marino iš Italijos atvežė jo padirbtą "laisvės žibintą" buv. prezidento Kennedy žmonai, Tas žibintas atsiėjo \$580. Marino pasiryžo jį padirbti, kai 1961 m. perskaitė prez Kennedy kalbą Italijos valstybės šimtmečio sukakties proga, kurioje jis pasakė: "Visi žmonės turi gyventi po laisvės žibintu."

Komunistai ir Ruta Kilmonytė

"Vilnis" 75 nr. išspausdino iš Lietuvos gauto laiško ištrauką, kur tarp kitko pasakyta:

"Visiškai neseniai buvo atvykusi su tėvais Ruta Kilmonytė. Išvažiudama pareiškė, kad Lietuvoje jai labai patiko. Įdomu, ar ji pasiliks prie tokios nuomonės ir vėliau, mat turėjome anksčiau atvejų, kada kai kurie pas mus sakydavo vieną, o sugrįžę į Ameriką kalbėdavo atvirkščiai."

"Vilnis" nuo savęs pridėda:

"Mes Rūtą Kilmonytę pažįstame tik, kaip kinoartistę. Asmeninės pažinties su ja neturime."

Be to, daug ko iš jos negalima tikėtis."

Sugrįžusi į JAV, Rūta Kilmonytė, kalbėdama per Stuko radiją, pasakė:

"Džiaukitės, kad gyvenate laisvame krašte, kur galite laisvai gyventi, laisvai kalbėti ir galvoti, kaip norite."

IR GUBERNATORIAI NUSILEPIA MOKESČIUS

Buvęs Illinois valstybės gubernatorius W. Stratton nuslėpė dalį savo pajamų, už kurias turėjo sumokėti 46,677 dolerių mokesčių.

Dabar jis turės atsakyti prieš teisimą ir tuos mokesčius sumokėti.

W. Stratton buvo Illinois gubernatorium 1957-60 m., išrinktas respublikonų sąrašui.

KANADOS SOCIALISTAI PRIEŠ BANDYMĄ

Si trečiądienį Kanadoje, Saskatševano provincijoje, bus parlamento rinkimai. Tą provinciją dabar valdo socialdemokratai su energingu ministru pirmininku Woodrow Lloyd priešaky. Dabar parlamente yra 55 atstovai, iš jų 34 socialdemokratai. Kokie bus trečiądienio rinkimų rezultatai, šiandien galima tikėtis spėlioti.

Toje provincijoje yra įvestas socialinis medicinos aprūpinimas. 1962 m. prieš jį buvo sustreikavę gydytojai, bet nauja tvarka paliko.

Žemėlapis rodo neramią Kipro salą. Juoda juosta pažymėtoje dalyje gyvena turkai, o baltojoje — graikai. Turkų gyventojų tėra tik ketvirtadalis, o trys ketvirtadaliai graikų. Kruvinai susidūrimai tarp jų nesibaigia. Nicosia yra Kipro sostinė.

Geležinkeliai dar gali sustoti

Atėinančio šeštadienio rytą dar gali sustoti JAV geležinkeliai, nes tada baigiasi terminas, iki kurio prezidento pastangomis streikas buvo atidėtas. Derybos dar tebeina be aiškių vaisių. Ar pavyks per šią savaitę susitarti, dar nėra aišku, nors ir prezidentas tuo reikalu yra labai susidomėjęs ir deda pastangų, kad abi šalys susitartų.

PAVARYKITE LAIKRODĮ 1 VAL. PIRMYN

Šį sekmadienį prasideda dienos šviesos taupymo laikas, todėl nepamirškite jau šeštadienį eidami gulti pavaryti savo laikrodį 1 valandą pirmyn.

SOCIALISTAI IR KOVA SU SKURDU

Washingtono pasibaigę JAV socialistų partijos konferencija, kurioje dr. Seymour Melman pareiškė, kad tada, kai Amerika tikrai susirūpins žmogumi, bus ir darbo.

Thomas pabrėžė, kad yra "daug svarbiau kiekvienam rasti darbo, negu juos šelpti be darbo." Buvo pritarta prezidento kovos su skurdu programai.

Jungtinių Tautų gen. sekretoriaus padėjėjas dr. Ralph Bunche (negras, antras iš kairės) ir Indijos gen. Prem Singh (pirmas iš kairės), Jungtinių Tautų kariuomenės Kipre viršininkas, kalbasi su graikais.

Dr. Pr. Ancevičius mirė Kanadoje

Balandžio 16 d. Oakville (Kanadoje) nuo širdies smūgio mirė, sulaukęs 60 m. amžiaus, dr. Pranas Ancevičius. Jis gimė Skirbuose, Raseinių aps., mokėsi Raseinių gimnazijoje, aukštojo mokslo studijas pradėjo Vytauto D. universitete Kaune. Pridaused studentų žaidždrininkų draugijai, kuri bendradarbiavo su socialdemokratinę partiją.

Po 1926 m. gruodžio 17 d. perversmo buvo suimtas dėl veiklos prieš perversmininkus, bet kun. Tumo ir kitų pastangomis iš kalėjimo paleistas, kaip jau spaudoje pasizymėjęs jaunuolis.

Vel jausdamas pavojų, jis pasišalino į Latviją, o iš ten į Vilnių. Vilniuje baigė teisės mokslus ir juos vainikavo daktaro mokslo laipsniu. Čia darbavosi tarp lietuvių, atsiradusių po perversmo, ir bendradarbiavo jų laikrasty "Pirmyn", kurį laiką buvo ir jo redaktorium.

Užėmus Vilnių Lietuvai, Pr. Ancevičius persikėlė į Berlyną ir ten rašė "Lietuvos Žinioms" korespondencijas.

Rusams artinantis, pasitraukė toliau į Vakarų, o po karo atvyko į Kanadą. Čia dalyvavo socialdemokratų sąjūdy, statė savo kandidatūrą į parlamentą, bet nebuvo išrinktas.

Velionio būta gabaus žurnalisto, bet nevisuomet tikslaus. Paskutiniuoju metu jis buvo pradėjęs rašyti atsiminimus, buvo sumanęs aprašyti ir buvusio Keleivio redaktoriaus Jono Janušio gyvenimą, nes su juo yra tekę kartu dirbti Vilniuje.

Su ankstyva mirtimi velionis nusinėję į kapus daug žinių, kurios būtų dabar visiems įdomios.

Mūsų užuojauta žmonai, sūnui ir dviem dukrom.

NUŽUDYTI TRYS POLICININKAI

Apie 20 mylių nuo Atlantos miesto, Ga., nuošalioje vietoje rasti nužudyti trys policininkai. Jie buvo išsiųsti ieškoti plėšikų. Manoma, kad policininkų aptikti plėšikai juos nužudė. Policininkų lavonai rasti surakintomis rankomis ir nušauti.

ITALIJOS KOMPARTIJA KRYŽKELEJE

Italijos komunistų partijoje vyksta dideli ginčai tarp maskvinių ir pekinginių komunistų šalininkų. Jų tarp bręsta ir trečioji srovė. Jos šalininkai nori būti visiškai nepriklausomi nuo Kremliaus ir Pekino komunistinių politikų.

Nikita Chruščiovas gavo Tautos didvyrio vardą

Chruščiovas, minėdamas savo gimtadienį, buvo mažiau karingas. Jis apdovanotas tautos didvyrio titulu. Į Maskvą buvo susirinkę Sovietų Sąjungos globoje esančių valstybių vadai. Žadėtos oficialios jų konferencijos nebuvo.

Laose vienos dienos perversmas

Laose vyriausybę sudaro dešinės, kairės ir vidurio kalicija. Jai dadovauja princas Souvana Puma, kuris praeitą savaitę įteikė karaliui atsistatydinimo raštą. Karalius jo atsistatydinimo dar nebuvo priėmęs, kai sekmadienį gen. Abhay įvykdė perversmą, bet vieną dieną viešpatavęs pasidavė, spaudžiamas didžiųjų valstybių, kurios bijo, kad vėl neprasidėtų tikras karas tarp dešiniųjų ir komunistinių jėgų.

Karalius paprašė Souvaną sudaryti naują vyriausybę. Atrodo, kad joje nebus kairiųjų.

IS MASKVOS ISVYTAS KORESPONDENTAS

Dėl paskelbtos klaidinančios žinios apie Chruščiovo mirtį Sovietų Sąjungos užsienio spaudos viršininkas Zemiatin išsišaukė V. Vokietijos spaudos DPD atstovą H. Wurzel, jį išbarė ir išsakė per 24 val. išsikraustyti iš Maskvos.

RUSAI APLEIDZIA KUBĄ

Laukiama, kad paskutinią raudonosios armijos grupę (apie 3,500 karių) apšaus Kuba ne vėliau kaip per 2-3 savaites. Ten sakoma, bepalieka tik karinė misija ir įvairūs instruktoriai, iš viso apie 800.

JAV KARINIS PAJĖGUMAS

Gynybos departamanto žiniomis, šiuo metu JAV turi 750 tolimo skridimo balistinių raketų. Jų 516 yra požeminiuose specialiai įrengtuose rūšiuose ir tie sutvirtinimai jokiai priešiui neprieinami. Be to, reikia atminti, kad Jungtinės Valstybės yra pasistatiusios galingą atominę energiją varomą povandeninį laivyną, kurio laivai yra ginkluoti atominėmis raketomis, išsunašomis iš po vandens. Dar turima 540 didžiųjų bombonešių ir kitokių ginklų.

Karo atveju balistinės raketos būtų vienas svarbiausių ginklų. Sov. S-ga turi 137 tarpkont. 120 didžiųjų ir dar bombonešių.

Praeitą penktadienį Sovietų Sąjungos diktatorius Nikita Chruščiovas minėjo savo amžiaus 70 metų sukaktį. Į iškilmės buvo atvykę Sovietų Sąjungos globoje esančių valstybių komunistų partijų ir vyriausybės galvos.

Nikita, viešėdamas Vengrijoje ir grįžęs į Maskvą, labiausiai puolė kinus ir jų vadą Mao Tse-tungą, bet savo gimtadienio proga pasakytose kalbose nebebuvo toks karingas. Jis sakė, kad stengsis komunistinį frontą suvienyti. Kinų komunistų vadas pasveikino Nikitą, taipgi reikšdamas įsitikinimą, kad "skirtumai tarp mūsų yra laikini."

Nikita gimtadienio proga gavo "tautos didvyrio" vardą, o su juo jam teko penkių žvaigždžių ir Lenino ordinar. Tokių didvyrių esama apie 12,000, vis tai kare pasisėmę, iš civilinių žmonių tą titulą turi keli šimtai, jų tarpe 12 svetimų valstybių komunistų vadų — Castro (Kuboj), Ulbricht (Vokietijoje), Kadar (Vengrijoje) ir kiti.

Buvo kalbama, kad ta proga bus oficiali komunistų galvų konferencija, bet tokios nebuvo, vadai tuoj išsivazinėjo.

ATIDARYS PARODĄ

Trečiądienį bus iškilmingai atidaryta New Yorko pasaulinė paroda. Priešrasiškai ją rengiasi piketuoti.

Praeitą savaitę pirmadienį žaibo greitumu visą žemę apšvietė žinia, kad Sovietų Sąjungos diktatorius Nikita Chruščiovas mirė, bet ji taip pat greitai buvo atšaukta, nes Nikita, kaip matote, tebėra gyvas ir sveikas. Praeitą penktadienį jis minėjo savo amžiaus 70 metų sukaktį ir kalbose iškeikė komunizmo "heretikus" kiniečius.

Yra nusikaltimas, bet nėra kaltininko

Sovietų Sąjungoje buvo "tėvas ir mokytojas" Stalinas. Dabar jo mokiny N. Chruščiovas. Kiek Stalino mokytojavimas kraštui kaštavo pinigų ir gyvybių — ateity gal kas nors suskaičiuos.

N. Chruščiovas nėra išlaidus, bet daras daug klaidų ir iš tų klaidų nesimokas, nes jis ir kompartija dar vis mano, kad esą neklaidingi.

N. Chruščiovo mėgiamas arkliukas yra Kazachstanas (Azijoje). Kaip ir buvę Rusijos carai, jis užsimojo tą kraštą surusinti ir paversti kviečių aruodu. Jis grūdo ten dirbti jaunimą kartu su visokiais nusikaltėliais.

Carams tas užsimojimas nepavyko, ir jie numojo į tai ranka. Chruščiovas gi tikėjosi būti sėkmingesnis.

Pirmi metai buvo geri. Kur tik kviečių pasėta, susilaukta gražaus derliaus. Tiesa, nesuvaldomas vėjas kai kur pasėlius užnešė smėliu. Bet ir kiti keleri metai buvo derlingi. Kasmet ten "savanoriškai" siuntė jaunimą dirbti komunizmo naudai. Iki šiol ten buvo iš įvairių vietų suvaryta daugiau kaip 350 tūkstančių jaunuolių, kurie turėjo būti pavyzdžiu kitiems.

Deja, po kelerių metų derlius pradėjo tolydžio mažėti. Netręšiama žemė liesėjo. Jaunimas dėl neįprastų gyvenimo sąlygų ir kitų trūkumų mirė arba išlakstė, kam tai pasisekė. Paskutiniaisiais metais derliaus gauta tik tiek, kiek grūdų pasėta. Bet dar ir toks derlius nespėtas visas nuo laukų nuimti, nes pritrūko mašinų ir darbo rankų. Dalis tokio derliaus taip ir pasiliko laukuose žiemoti.

Tas Nikitos "genialus" užsimojimas iki šiol kraštui kaštavo daugiau kaip 10 milijonų dolerių. Už tuos pinigus buvo galima nusipirkti grūdų du kartus daugiau, negu jų buvo gauta per dešimtmetį derliaus.

Neprisimintume to sumanymo Kazachstaną paversti kviečių aruodu ir sovietinės kultūros židiniu, jeigu tai tiesioginiai neliestų ir pavergtosios Lietuvos, jei ir iš jos nebūtų kasmet išvežama po kelis tūkstančius jaunimo. Kiek jų ten gyvų liko, kiek išlakstė — kasgi žino!

Gi 10 milijonų padaryti nuostoliai yra visos šalies gyventojų apiplėšimas.

Yra kaltė — nėra kaltininko. Kas gi gali drįsti Sovietų Sąjungoje pirštu parodyti, kad viso to kaltininkas yra Nikita Chruščiovas?

Blogas ženklas

Praeitam Keleivio numery buvo įdėta trumpa, bet daug sakanti žinia:

"N. Anglijos apygarda tepasiūlė vos 8 kandidatus į L. Bendruomenės Tarybą, o reikia ne mažiau 10, todėl kandidatų siūlymo terminas pratęstas iki balandžio 5 d."

Suprantama, kandidatuoti reikšia įsipareigoti, o jei išrinkti, tai ir padirbėti. Reikės gaišti laiko visokims posėdžiams, bus erzelio, ginčų. Kas to nori? Juo labiau, jei gyvenimo aplinka viliojanti: čia automobilis, namelis su žaliuojančia pievute, svečiai, pažįstmonėjimais. Kalbėk, višus kritikuok — ir jokio įsipareigojimo ar atsakomybės.

Aišku, reikalingi savi ratai, jauki sava pastogė ir visa kita, kas žmogui suteikia malonumo ir patogumo. Bet įsipareigojus bendram mūsų tautos darbui gyvenimas tampa turiningesnis, įvairesnis ir prasmingesnis.

Keista, kad pritrūko dviejų kandidatų ir kur? N. Anglijoje! Gal čia tik atsitiktinumas, bet ir tai blogas ženklas būsimiems L. Bendruomenės Tarybos rinkimams, kuriais ir iki šiol nebūta didelio susidomėjimo.

Bet gali būti, kad šiuose rinkimuose vis dėlto daugiau dalyvaus ir atiduos savo balsus už tuos, kurie nuoširdžiai siejosi savo tautos kultūros ugdymu ir lietuvių išlaidymu.

BALFAS RUSAMS NEPATINKA

Lietuvos okupantai rusai dar 1944 metais įvairiai trūkdė Balfui įsisteigti, rusų karo misija net oficialiai protestavo dėl Balfio Washingtono, o lietuviai komunistai ir jų spauda vedė ir tebeveda prieš Balfą nuolatinę kovą.

1944 metais nebuvo leista Balfui nusiūsti atstovo į karo nuteriotą Lietuvą, pirmoji Balfio parama gėrybėmis Lietuvai kažkur dingo Rusijos uoste. O buvo siųsta per Russian War Relief 72,500 svarų rūbų, 3,000 sv.

batų bei medikamentų. Visos dingusios siuntos vertė siekė 100,000 dolerių. 1945 metais per Amerikos Raudonąjį Kryžių Balfas pasiuntė Lietuvon 20,000 dolerių, kad už juos būtų nupirkti Lietuvai medikamentų. Rusai gėrybes priėmė Maskvoje, bet atsisakė Balfui ir net Amerikos ambasadai paaiškinti, kaip ir kur tos gėrybės buvo panaudotos.

Ir vėliau rusai visai patrukdė Balfio darbus. Neabejotina, kad ir kun. L. Jankui okupantai rusai neseniai iškėlė bylą ir už akių jį nuteisė tik dėl to, kad jis tvarko Balfio reikalus.

IS VLIKO DARBU

Balandžio 11 d. New York'e posėdžiavo VLIKO praplėstasis prezidiumas. Buvo pagerbtas miręs VLIKO pirmininkas dr. Antanas Trimakas ir išklausa tam momentui pritaikyta trumpa vicepirmininko, einančio VLIKO pirmininko pareigas J. Audėno kalba, po kurios buvo pritarta paskelbti polaidotuvinį VLIKO pareikšimą.

Po to J. Audėnas supažindino posėdžio dalyvius su VLIKO turima medžiaga, kad Danijos vyriausybė susitarė su Sovietų Sąjunga dėl atlyginimo Danijai už jos investicijas Lietuvoje. Tuo susitarimu buvo pažais-tas Lietuvos suverenitetas ir dėl to ruošiamasi atitinkamai reaguoti. Reikala studijuoją VLIKO politinė komisija Washingtono su prof. D. Krivicku priešakyje. Yra

taip pat žinių, kad panašias derybas su Sovietų Sąjunga veda ir D. Britanijos vyriausybė, kuri jau seniai de fakto Lietuvos aneksiją pripažino. Daromi žygiai patikrinti vokiečių spaudos agentūros (DPA) žinia iš Helsinkio, kol kas tepasirodžiusi tik viename N.Y. Staat-Zeitung Herold š. m. Nr. 70, kad Suomijos užsienio reik. ministerijos pareigūnas paskelbęs, jog Suomija pripažinusi Pabaltijo valstybių inkorporavimą į S. Sąjungą. Dalykas sustiprinamas dar tuo, kad kovo mėn. Suomijos prezidentas Kekkonen

oficialiai lankėsi Estijos sostinėje Taline ir Tartu.

Vliko prezidiumo klausimas taip pat buvo išspręstas šiame posėdyje. Ji, pagal statutą, sudaro trys nariai: pirmininkas, vicepirmininkas ir sekretorius. Vienam mirus, liko nepilnas prezidiumas, o prezidiumo narius gali rinkti tik VLIKO pilnaities sesija. Iki sesija bus sušaukta, o tai greičiausia bus kada nors rudenio, politiskam bendradarbiavimui ir praktiskiams darbams vykdyti į prezidiumą pakviestas Stasys Lušys. Sekretoriumi yra J. Stiklorius.

Lietuvos vardas Hong-Kong ir Montevideo

Iš Hong-Kongo per prel. V. Mincevičių Romoje gauta vasario 7 d. ten leidžiamo savaitraščio Sunday Examiner iškarpa su antrašte: "The Faith in Lithuania."

Laikraštis daug medžiagos persispausdino iš VLIKO vasario 16 d. paskelbto atsisaukimo apie religijos persekiojimus, apie jaunimą ir kitas žinias, paimitas iš ispanų kalba leidžiamojo Eltos biuletenio.

Montevideo dienraštis El Plata kovo 11 d. daug medžiagos panaudojo iš VLIKO vasario 16 d. paskelbto atsisaukimo apie religijos persekiojimus, apie jaunimą ir kitas žinias, paimitas iš ispanų kalba leidžiamojo Eltos biuletenio.

Mūsų kovos dėl Lietuvos laisvės pasaulyje yra plačiai žinomos.

UŽUOJAUTOS DR. A. TRIMAKUI MIRUS

Be daugybės atskirų lietuvių ir jų organizacijų užuojautos pareikšimų, jų gauta ir ne iš lietuvių.

J. Kajeckas, Lietuvos atstovas Washingtono, perdavė Valstybės departamento užuojautą; arkivyskupas

Antonio Samorė, Vatikano valstybės sekretorius; Europos Laisvės Komiteto vardu Albert D. Kapek; PET Seimo vardu pirm. A. Kutt ir gen. sekr. Bruto Costa;

Krikščionių Demokr. Centro Europos Sąjungos vardu pirm. prof. A. Prochazka, Albanijos Laisvės Komiteto pirm. P. Krasniqi, Lenkijos Delegacijos PET Seime pirm. S. Korbonski, Ukrainos Kongreso Komitetas, Centro Europos Krikščionių Demokratų jaunimo sekcija Paryžiuje, Estijos Informacijos Centras Stockholme.

Lenkų Tautinės Vienybės PET Seimo delegatūros Londone vardu A. Dargas ir Komiteto Londone vardu A. Ciolkos ir dr. J. Starzewski.

ELTA

KELEIVIO ATSTOVO ANGLIJOJE ADRESAS:

J. VENSCKUNAS

33 CAIRNLEA CRASCENT
BELLSHILL
LANARKSHIRE, SCOTTLAND.

ELTA

Kas kitur rašoma

ISTORIKO SUKTUMAS AR NEISMANYMAS

Komunistų "Laisvės" nr. 30 įdėtas sovietinio istoriko J. Jurginio straipsnis, pavadintas "Lietuva ir Ukraina."

J. Jurginis, atrodo, patenkintas, kad Lietuva svetimųjų kolonizuojama. Stai jis rašo, kad Lietuvoje jau gyvena 17,500 ukrainiečių. Iš jų 15,5 tūkstančių yra miestuose.

Tie ukrainiečiai savaime Lietuvoje neatsirado. Juos ten kolonizacijos tikslais atgrūdo Sovietų Sąjungos valdžia, eidama carinės Rusijos kolonizatorių pramin-tomis pėdomis.

J. Jurginis teigia, kad pavergtoje Lietuvoje vienam tūkstančiui ukrainiečių tenka 543 turintieji aukštąjį ar vidurinį išsilavinimą. Tarp kitų pavergtos Lietuvos gyventojų su tokiu pat išsilavinimu kaip ukrainiečiai tūkstančiui tenka tik 188.

Čia J. Jurginis per neįmanymą ar sąmoningai nutyli, kad pavergtos Lietuvos slava siūnčiami rusifikacijos tikslais parinkti ir siūnčiami kaip "specialistai" lietuviams pridaboti. Todėl nenuostabu, jeigu jų išsilavinimas yra didesnis, negu kitų gyventojų, nes tik daugiau išsilavinusių čia ir atveža.

Iš kur J. Jurginis paėmė, kad 1939 m. Lietuvoje buvo raštingų tik 76,7%, tai jam vienam težinoma.

1940 m., pirmosios bolševikų okupacijos metu, okupantų pavidimu, buvo surašinėjami neraštingi. Jiems pasimokyti norėta įsteigti kursus ir kartu propagandos sumetimais įrodinėti, kokia tamsi buvo nepriklausoma Lietuva. Tokių neraštingų tada rasta 120 tūkstančių ir nemokančių skaityti ir rašyti 60 tūkstančių. Tais metais Sovietų Sąjungoje būta dar iki 20% beraščių. Tai apie Lietuvoje rastus beraščius tuo metu buvo nutylėta. Tik antrosios bolševikų okupacijos metu neapdairūs komunistų propagandistai pradėjo skelbti — štai kokia neraštinga buvo Lietuva, nes tokių rašta net 180,000...

Faktinai tai buvo didelis Lietuvos nepriklausomybės metų nuopelnas, nes iš carinės Rusijos paliktų neraštingų 54,2% teliko tų neraštingų vos 4-6%. Anot J. Jurginio, 1959 m. Lietuvoje raštingų žmonių buvo 98,5%.

VILNIAUS U-TETO NUOPELNAI

Tame pačiame "Laisvės" nr. 30 įdėtas B. Bučelio str. "Didžiausias Lietuvos mokslo ir kultūros židynys". Ten parašyta:

"1579 metų balandžio 1 d. Lenkijos karalius ir didysis Lietuvos kunigaikštis Steponas Batoras suteikė jėzuitų akademijai (universitetui) aukštosios mokyklos teises. Taip prieš 385 metus katalikybės ir reformacijos įnirtingos kovos aplinkybėmis gimė pirmoji Lietuvos aukštoji mokykla. Jos įkūrimas suvaidino milžinišką vaidmenį Lietuvos istorijoje, turėjo

didžiulę reikšmę Lenkijos, Baltarusijos, Ukrainos ir Rusijos valstybės pakraščių kultūrinio gyvenimo vystymuisi."

Deja, rusams tada Vilniaus universitetas nebuvo prieinamas, nes Rusijoje tuo metu nebūta vidurinių mokyklų. Jų universitetas buvo Maskvoje įsteigtas tik 1755 metais. Studentai į jį buvo atrenkami iš bajorų luomo prievartos keliu.

Čia tenka dar prisiminti, kad Lietuvai mokslo ir kultūros židiniu buvo ne vien tik Vilniaus universitetas, pradėjęs veikti 1579 m., bet ir Karaliaučiaus universitetas, įsteigtas 1544 m., kur studijavo ir Kr. Donelaitis, ir kiti žymieji Lietuvos kultūrininkai ir mokslininkai.

B. Bučelis rašo, kad 1919 m. kovo 13 d. Lietuvos ir Biėlarsijos valdžia atidariusi Vilniaus universitetą ir tą aktą pasirašęs V. Mickevičius-Kapsukas, todėl 1955 m. ministerių tarybos nutarimu universitetas ir buvo pavadintas V. Kapsuko vardu.

Bet iš tiesų buvo vis dėlto ne taip.

1919 m. kovo 13 d. Liaudies komisarių tarybos dekretu pasakyta:

"Carinės reakcijos uždaryto Universiteto sienose įkurti Darbo Universitetą."

Formaliai tai buvo naujai įsteigtas Darbo Universitetas bendram ir specialiam lavinimui uždaryto Vilniaus universiteto patalpose.

Kad taip, o ne kitaip buvo, tai rodo ir faktas, kad tų pačių metų balandžio 23 d. Lietuvių Mokslo Dr.-jai teko steigti Vilniuje Mokslo kursus, kur buvo numatyta dėstyti matematika, istorija, psichologija, filosofija, chemija, bakteriologija ir kiti mokslo dalykai. To gi būtų nereikėję.

Iš tikrųjų tas Darbo Universitetas ne nepradėjo veikti. Nespėta net jam parengti statuto ir sudaryti mokslo dalykų programos.

Bučelis pažymi: "Užraktas ant universiteto durų kabėjo septyniadešimt metų."

Betgi tas užraktas, ne kieno kito, o rusų užkabintas, vis dėlto buvo nuimtas. Tai įsidėmėtina ir B. Bučeliui, kad visokie užraktai nėra amžini.

Dabar pavergtoje Lietuvoje taip pat tų pačių rusų užkabinti užraktai ant visų ideologijų durų bei mokslininkų, menininkų ir paprastų darbo žmonių lūpų. Ten plačiai atidaros tik komunistinių "maldanamių" durys, kur yra skelbiama tik viena ir ta pati nusibodusi komunizmo lenininė dogma. Bet mes tvirtai tikime, kad išlaisvinusi žmogaus ranka vieną dieną nudažys visus sovietinės valstybės kalėjimų užraktus ir pats bolševizmas subyrės taip pat, kaip subyrėjo ir carizmas.

SKAITYK STASIO MICHELSONO PARASYTĄ KNYGĄ: "Lietuvių Išeivija Amerikoje," DAUG PAVEIKSLŲ. KAINA MINKSTAIŠ VIRSAIS \$4.00, KIETAIS—\$5.00

Užuot toli bėgiojus, išmintingiau įsivesti pridėtinį telefoną

Ar nesustoja telefonas skambėjęs, kol jūs prie jo pribėgate? Pasistatykite pridėtinį telefoną prie savo lovos ir išvengsite nereikalingo bėgiojimo. PRINCESS modelis yra sukurtas specialiai miegamiesiems. Tuoj užsisakykite jį savo artimiausiam telefonų bendrovės ofise. Jo numerį rasite telefonų knygoje.

NEW ENGLAND TELEPHONE

**KAS NIEKO NEVEIKIA,
TO NIEKAS NEPEIKIA.**

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

**KAS SKAITO RAMO,
TAS DUONOS NEPRASO.**

MASSACHUSETTS VALSTIJOJE

WORCESTER, MASS.

**Dr. E. Matulionis įnešė
Lietuvių Fondan \$200**

D-ras Balys Matulionis Velykų švenčių proga per Worcesterio apylinkės komitetą įmokėjo Lietuvių Fondui 200 dolerių, tuo padidindamas savo įnašą iki 300 dolerių.

Dr. B. Matulionis dirba Memorial ligoninėje Wal-lum Lake vietovėje, Rhode Island valstybėje. Ten pat ir gyvena.

LF laukia ir kitų asmenų įnašų.

Šiuo metu dr. B. Matulionis po operacijos sveiksta Clevelande. Į savo darbovietę grįš gegužės mėn. pradžioje.

NORWOOD, MASS.

**Margučių vakaras buvo
sėkmingas**

Margučių vakaras, Atvelyky ruoštas šalpos reikalams, pasisekė, nes rengėjai balfininkai dirbo labai vieningai ir sutartinai. O taip dirbti juos ypač paskatino ir tiek svečių sutraukė tai protestas prieš komunistinį teismą Lietuvoje dėl ten pamerktos kalėti kun. L. Jankaus ir noras sušelpiti į Si-birą ištremtas sovietinio žiaurumo aukas.

Į vakarą atsilankė nemažai brocktoniškių, tarp jų ir ilgus metus buvęs Balfio sk. pirmininkas M. Gofensas ir dabartinis jo pirmininkas Bludnikas. Dėl įvairių ta pačią dieną parengimų Bostone bostoniškių dalyvavo mažiau, negu buvo tikėtasi. Jų tarpe buvo Balfio skyriaus pirmininkas ir Balfio centro direktorius Antanas Andriulionis, inž. K. Barūnas su ponia ir kiti, taip pat

daug iš artimesnės ir tolimesnės apylinkės.

Meninėje dalyje nuotai-kingai dainavo sol. B. Povilavičius iš Dorchesterio, akomponavo V. Kamantauskas iš Norwoodo.

Parengimui vadovavo Norwoodo Balfio skyriaus pirm. Povilas Tyla.

Norwoodo balfininkai nuosirdžiai dėkoja visiems ir visoms už prisidėjimą prie šio gražaus parengimo, o taip pat visiems svečiams už atsilankymą.

Parengimas davė arti 200 dolerių gryno pelno.

Remkime ir ateity skriaudžiamą Lietuvį!

Balfininkas

AUKOS LIETUVIŲ DIENAI

Amerikos Lietuvių Taryba paskyrė \$1.100-40 leidinio Lithuania 25.000 egz. išspausdinti. Tas leidinys bus platinamas Pasaulinėje parodoje New Yorke.

Iki kovo 25 d. Lietuvių Komitetui Pasaulinėje parodoje gauta aukų \$5.837.74. Pagal valstybes ta suma šitaip suskirstoma: New Yorkas—\$3.113.74, New Jersey—\$1.522.50, Illinois—\$322, Connecticut—\$236, Pennsylvania—\$236, Ohio—\$67, Florida—\$60, Kalifornija—\$60, kitos valstybės—\$110.

ATSIUNTE PAMINETI

Asmenų, dievybių ir didvyrių vardynas, surinko ir priėmė Anis Rukas (712 W. 17th Pl., Chicago 16, Ill.), 89 psl., kaina \$3.00.

LIETUVOS ŽEMĖLAPIS

Gražų Lietuvos žemėlapi galite gauti Keleivius administracijoje už 50 centų.

Povilas Dargis vėl išrinktas SLA prezidentu

ISIRINKTA SLA VYKD. TARYBA

SLA Vykdomosios Tarybos rinkimams pasibaigus, Balsams Skaiciuoti Komisi-ja — A. Budreckis, B. Spūdienė ir A. Valatkienė — 1964 m. balandžio 4 ir 5 d.d. Susivienijimo centre suskaiciavusi rinkimų atsiųstus balsus rado, kad balsų ga-vo:

Į prezidentus—P. P. Dargis 1845.

Į viceprezidentus—S. Gegužis 1312, S. Jokubaitis 615.

Į sekretorius—B. Pivaronienė 1757.

Į išdinkus—N. Gugienė 1416, M. Klimas 458.

Į izdo globėjus—E. Mikuziūtė 1377, S. Bredes 1167, N. Bayoras 666, S. C. Budvytis 455.

Į daktarus kvotėjus—dr. S. Biežis 1529, dr. P. Zalatorius 354.

Tuo būdu balsų dauguma į SLA Vykdomąją Tarybą išrinkta: prezidentu—P. P. Dargis, viceprezidentu—S. Gegužis, sekretore—B. Pivaronienė, išdinkinė—N. Gugienė, izdo globėjais—E. Mikuziūtė, S. Bredes ir dak-taru kvotėjais—dr. S. Biežis.

HAMILTON, ONT.

**Buvo susirinkę Lietuvių
Namų dalininkai**

Kovo 15 d. Lietuvių Na-mų dalininkų (šerinkų) susirinkime kilo didelių diskusijų dėl neįvykdytos na-mų statybos.

Apie statybos reikalus plačiai papasakojo Statybos komisijos pirmininkas A. Patamsis. Plano nebuvę galima įvykdyti dėl to, kad ne-gauta reikalingos paskolos, kad valdyba ir stambus dalininkas V. Sakas nepajėgę surasti asmenų, kurie garan-tuotų paskolą.

E. Bersenas iš Mt. Bryg-es kvietė visus dalininkus būti vieningiems, pakan-tiems. P. Dauginas iš St. Ca-tharines ragino hamiltonie-čius daugiau prisidėti prie namų statybos, o mažiau kritikuoti. Sudėkime, sako, po \$2.500, ir nereikės eiti pas kitataučius paskolos prašyti.

Aplamai, atrodo, kad ki-tur gyvenantieji dalininkai labiau namais domėjosi, ne-gu vietiniai, kurie, aišku, na-mais daugiau naudosis. Rei-kia manyti, kad aetity ha-miltoniečiai labiau susirū-pins Lietuvių Namais.

Susirinkimas pasisakė už didelės salės įrengimą, pa-naudojant Deltos kino salę, ir pavadė valdybai ištirti, ar savivaldybė duos leidimą.

Kovo 26 d. posėdy Lietu-vių Namų valdyba šitaip pa-siskirstė pareigomis: pirm. St. Bakšys, vicepirm. T. Pol-mer, sekr. O. Stasiulis, izd. P. Savickas, reikalų vedėjas F. Rimkus, kultūros reikalų vadovas K. Mikšys, metr. vedėjas J. Šarapnickas ir narys P. Dauginas.

Į Statybos komisiją iš-rinkti: pirm. A. Patamsis, nariai — V. Novickas ir J. Rakauskas.

J. Šarapnickas

ST. KAIRIO PORTRETAS TORONTE

Pas mane gaunama Lie-tuvos nepriklausomybės ak-to pasirašytojo Stepono Kairio portreto, kurį piešė dail. Ad. Varnas, spalvota reprodukcija (8¼ x 11½ col.), kaina 80 centų.

Šito didžiojo mūsų tautos vyro portretas turėtų puošti kiekvieno sąmoningo lietu-vio namus.

Atsiuntusiems pinigų portretas tuoj pasiunčiamas paštu.

**J. Novogrodskis (Novog)
87 Windermere Ave.,
Toronto 3, Ont., Canada
Tel. 769-8846**

CONNECTICUT KLONIUOSE

NEW BRITAIN, CONN.

**Ir mes dalyvausime
Lietuvių Dienoje**

Į Lietuvių Dieną pasauli-nėje parodoje rugpjūčio 23 d. New Yorke nutarė vykti ir Aukšinio Amžiaus Klu-bo nariai, pasisamdę specia-lų autobusą. Jie visi tos die-nos nekantriai laukia.

Varpo Klubas auka

Varpo Dramatinis Klubas balandžio mėnesio susirin-kime nutarė paaudoti \$50 Pasaulinės parodos Lietuvių Dienos komitetui. Jis tikisi,

LSS ATSTOVAI KONGRESE

Amerikos Lietuvių Social-demokratų Sąjungos Cent-ro Komitetas į Lietuvių Kongresą Washingtone pa-skyrė šiuos asmenis: K. Bie-linį, St. Briedį, B. Spūdienę ir J. Pakalką.

SUGRIZO Į MŪSŲ ŠEIMĄ

St. Saldauskas, prieš 10 metų nustojes prenumeruoti Keleivį, dabar vėl jį užsisakė. Sveikiname Saldauską, sugrįžusį į keleivininkų šeimą!

Adv. Steponas Briedis vėl išrinktas izdo globėju.

kad ir kitos New Britain lie-tuvių organizacijos paseks tuo pavyzdžiu.

Pr. Nauncikas

STRATFORD, CONN.

Avco streikas

Avco bendrovėje dirba apie 7.000 darbininkų. Jos Lycoming skyrius, apie 4000 darbininkų, sustreikavo. Jie reikalauja 4 darbo dienų sa-vaitės (32 darbo valandų), pakelti atlyginimus ir kt. Streikui vadovauja automo-bilių pramonės unijos sky-rius.

Kova bus sunki, nes jau iki šios dienos (balandžio 9 d.) yra suimta 80 darbinin-ky, kurie bandė sulaukyti streiklaužius, besiveržian-čius per piketininkų eiles. Bendrovė rūpinasi gauti teismo sprendimą, uždraus-ti masiniam piketavimui.

Pr. Nauncikas

IDOMIOS KNYGOS ROMANAI

Alė Rūta, MOTINOS RANKOS, romanas apie motinos meilę, jos tikslą ir rūpestį išauklėti savo vai-kus pilnais žmonėmis ir ti-krais lietuviais, 397 psl., kaina \$4.00.

Alė Rūta, PRIESAUKA, Didžioji meilė, II d., roma-nas, 309 psl., kaina \$2.50.

Jurgis Gliuda, ŠIKSNO-SPARNIŲ SOSTAS, premi-juotas romanas iš politiniu emigrantų gyvenimo, 268 psl., kaina \$2.50.

Vytautas Volertas, UPĖ TEKA VINGIAIS, romanas 332 psl., kaina \$3.50.

Vacys Kavaliūnas, KAL-NU GIESMĖ, premijuotas romanas, 201 psl., kaina \$2.50.

Juozas Kralikauskas, TIT-NAGO UGNIS, premijuotas romanas, 205 psl., kaina \$2.50.

Aloyzas Baronas, VIENI-SI MEDŽIAI, 117 psl. kai-na \$ 1.50.

Juozas Svaistas: ŽIOB-RIAI PLAUKIA, romanas iš knygnešio kun. M. Sida-ravičiaus gyvenimo, 233 psl., kaina \$2.50.

Juozas Svaistas: JO SU-ZADETINĖ, premijuota s romanas iš Vinco Kudirkos gyvenimo, 394 psl. kaina \$4.00

Aloyzas Baronas: LIEP-TAI IR BEDUGNĖS, pre-mijuotas romanas, 279 psl., kaina \$3.00.

Vytautas Alantas: TARP DVIEJŲ GYVENIMU, 462 psl., kaina \$4.50.

Vincas Ramonas: MIG-LITAS RYTAS, 166 psl., kaina \$2.00.

Pranas Naujokaitis: U-PELIAI NEGRIZTA Į KALNUS, 509 psl., kaina \$5.00.

Petras Būtėnas

Iš kur kada kas kaip su kuo lig šių laikų...

IS KR. DONELAIČIO MINĖJIMO BOSTONE

Tęsinys

Yra šitaip:

1. Yra indoeuropiečių kalbų šeimos: keltų, italikų, germanų, baltų, slavų, iliricijų, albanų, trakų-frigų, graikų, hititų, armėnų, iranėnų (arba iranoarijų), indų (arba indoarijų; čia ir sanskrito kalba), tocharų (A. Sa-lysis.—LE. VIII. 487 ir kt. psl.). Jos visos iš pat pradžių yra indoeuropiečių prokalbės atskiros narės, ir tuo būdu indoeuropiečių (germanai klaidingai sako "indogermanų," nes šitoks įvardas čia netinka) savarankiškos kalbų šeimos (šakos, grupės, giminės), kitos tarp savęs net nuo seno geografiškai kaimyniaujančios, ir tik tiek. Taigi, kad dar vaizdžiau būtų, nelyginant tokius "kiaušinius" (kalbų šeimas) perėjo "višta" (indoeuropiečių prokalbė, suprantamas daiktas, bus turėjusi ir savo, vadinsime, proprokalbę). Ir tokių "kiaušinių" (t. y. kurios kalbų šeimos) nė vieno, kaip čia skaitome, nėra keimarinio, taigi lyg dvyneis pvz. kupromis ar galvomis suaugusio. Jei rašoma lyg ir keimariškai "trakai-frigai", tai jų dar ne keimaru-mas ar keimariškumas. Mat, jų abiejų artimų trakų ir fri-gų kalbų grupių yra išlikę permaža žodinių paminklų, kad būtų galima jų vienodumą ar nevienodumą aiškiai nustatyti, nes tos kalbos jau seniai mirusios. Bet baltų, germanų, slavų ir kt. kalbų šeimos yra ir gyvos, ir turi

daug kalbinių paminklų (čia ir vietovardžiai su asmen-vardžiais), kurie visi aiškiai rodo jų savarankiškumą ir jų kas sau ėimą nuo pat indoeuropiečių prokalbės laikotar-pio.

2. Kai šnekame apie lietuvių kalbą iš senovės, tai visados atitenka mums žinoti, kad savarankiška yra ir baltų kalbų šeima, kaip ir ten "1" visos kitos kalbų šeimos. O baltų kalbų šeimą (giminę, šaką, grupę,—vistik) su-daro šios kalbos: gyvosios — lietuvių bei latgalų-latvių ir mirusios — prūsų, kuršių, sūduvių-jotvingų, sėlių, žiem-galių ir rytinių galindų (Kiti galindai, t. y. vakariniai ga-lindai, yra prūsų kalbos šaka Prūsų žemėje), tų dar ir po XII amžiaus po Kr. tebegyvenusių gyvų į rytus nuo Dniep-ro augstųpio, i pietvakarius nuo suomiško vardo Maskvos miesto prie Maskvos upės, Protvos ir Naros (Okos, Vol-gos, vidurupio kairių-šaurinių įtakų) upynuose, paskui asimiliuotų, t. y. supravoslavintų suslavintų nuo Kievo (prie Dniepro vidurupio) miesto i žiemryčius nusikraus-čiusių po VI a. po Kr. slavų velikorosų, kurie įprastinai dabar vadinami rusais, visai besiskiriantiais net ir nuo ukrainiečių bei gudų tautų ir jų kalbų. R u s o tautovardis yra švediškas, iš R u s', maždaug nuo 862 metų po Kr., ir žr. K. Būga. Rinkiniai raštai. I. 402-403 ir 548 p.

Lietuvių kalba, kaip ir mirusi prūsų kalba, tikrai turi labai senų kalbinių lyčių iš seno žodyno, siekiančių net indoeuropiečių prokalbę, o baltų dabartinių kaimynų slavų ir germanų kalbos šitokių senumu negali nė iš tolo lygintis su lietuvių ir prūsų kalbomis. Betgi geriausia yra sakyti, kad visos baltų šeimos kalbos yra vienodos ir rei-kalingos lyginamajam kalbų mokslui, nes jos visos tam reikalui yra brangios, kalbotyros didžiai vertinamos.

3. Taigi, lietuvių kalbą (kaip ir visą baltų kalbų gi-minę) extra ir pigiai, čiūkšt-brūkšt, giminiuoti su slavų kalbomis yra tuščias daiktas, kaip rodo čia ir "1" bei "2"

skirsnėliai ir kaip toliau dar pamatysime. Žr. A. Salys.—LE. II. 132-138 p. ir ten ypač gerai įsiskaitytina 133 pus-lapio pirmosios skilties apačioje dvi eilutės bei antrosios skilties du trečdaliai, kur yra rašoma apie "baltų-slavų prokalbės" nebuvimą, ir tuo būdu atkremta nuomonė, hi-potezė, kad baltų ir slavų kalbos galėtų turėti kokį ir dar atskirą giminingumą.

Tada ir bus galima suprasti, kad ypač slavų ir dalies germanų ar anglosaksų (tiesą pasakius, ir anglosaksai yra germanai) ir dabar dar įkyriausiai peršamoji "slavų-baltų ar baltų-slavų prokalbė" (dėl įvardų vietos eilutėje tai nesvarbu, nes neesminga) tėra nebūtas daiktas, o kai dabar tokie visaip išplėrę laikai nelaikai, tereikalinga yra Sov. Rusijos konclagerinės kolonizacinės imperijos susi-darymui ir jo Pabaltijo (Lietuvos, Latvijos bei Estijos valstybių ir Mažosios Lietuvos—Karaliaučiaus srities) okupacijai nors šiek tiek tarsi pateisinti, kad ir visiškai slidžiu argumentu, t. y. niekados nebuvusiu ir todėl nesa-mu kalbiniu faktu. Matai, skęstantis velikorosas-rusas ir už skustuvo griebiasi! Trumpai, kaip jau žinome iš plačių laikraštinų aprašymų ir ko net neslepia ir patys veliko-rosai-rusai, So. Rusija yra pasišovusi visomis priemonė-mis ir nuo jų kniazų bei carų laikų jau žinomu ir neatly-tam teroru visas jos pavergtąsias tautas savo "katile" kiek galint skubiai suldydinti, paskui iš tokio katilo su-pilti į standartines rusofilines "formas", iš kurių, stakt, kad bemačiant atsirastų viena vienintelė "išrinktoji veli-korosų-rusų tauta" visai Sov. Rusijos imperijai.

Paziūrėsime, kaip kas stogą dės!

Gal man būtų leista čia kiek ilgiau stabtelėti, ir šį ta-patirtumėt net ir iš už vad. "geležinės uždangos" tuo vi-siems rūpimu ir svarbiu klausimu.

(Bus daugiau).

Iš pavergtos Lietuvos

Gėda atskalūnams! — pagal nurodymus šaukiama ir Lietuvoje

(E) Pagal Maskvos nurodymus visoje Sovietijoje vyksta mitingai, kuriuose smerkiami kinai ir keliama tariai pati teisingiausia Sovietų Sąjungos "lenininė linija". Nuo balandžio 4 d. ir Lietuvos spauda skelbia įvairių profesijų žmonių pasisakymus bei mitingų aprašymus.

Cia pora pavyzdžių: Jaun. seržantas G. Jankauskas "Kom. Tiesos" (nr. 68) paskelbtame laiške šaukia:

"Teisingai pasielgė C. K. tas, nusprendęs tiesiai, nieko nenutylint, papasakoti liaudžiai ir visam pasauliui apie nešvarius Pekino falsifikatorių sumanymus..."

Šaltkalvis L. Zujus rašė: "Atskalūnai vis įnirtingiau ir įnirtingiau puolė mūsų partiją ir visą socializmo stovyklą. Įniršis ir tendencingumas, nacionalizmas ir šovinizmas — nėra geriausi patarėjai ideologinius ginčiuose..."

Kaip pagal dirigento lazdele panašiais žodžiais šiuo metu plūstami kinai ir remiama Maskva visoje Sovietijoje, nuo Baltijos jūros pavergtųjų kraštų ligi Vladivostoko.

Kaip "internacionalistiniai" auklėjamas jaunimas (E) "Tiesoje" (nr. 71)

paskelbti informacija pateikia vaizdą, kaip vyksta internacionalinis jaunimo auklėjimas ir tik viename — Zarasų rajone. Perrai, sėja baigus, viename "Pirmūno" kolchoze buvo suorganizuota geriausių kolchozininkų ekskursija į "revoliucijos lopšį" — Leningradą. Jie lankėsi "Auroras" laive, buvo supažindinti su Leningrade rododomis "revoliucinėmis relikvijomis." Į Maskvą siūsta komunistų veikėjos M. Melnykaitės nuotraukos, dokumentai.

Kasmet Zarasų ežero saloje rengiama internacionalinė jaunimo šventė ir pakviečiami atstovai iš Latvijos ir Gudijos. Sala jau pavadinta "Draugystės sala". Moksleiviuose organizuojamos "brolišųjų respublikų" savaitės. Į jaunimo tarpą pakviečiami rusai komunistai, ir jie papasakoja apie tas nepaprastas dienas, kai jiems teko matyti Lenina... Kiti komunistai moksleiviams pasakoja apie keliones į socialistinius kraštus (aišku, ne apie išvykas į Vakarų pasaulį...).

Tokia veikla dar nesitenkinama, ir štai komjaunimo komitetas nutaręs steigti internacionalinį klubą ir jau gavęs atsakymą iš Pskovo ir kitų vietų. Prie šio komiteto sukurta vyresniųjų taryba, o šiai vadovauti apsiėmė sena komunistė — pensininkė Jekaterina Čemodanova.

VLIKO PIRMININKĄ DR. ANTANĄ TRIMAKĄ PALAIDOJUS

VLIKo pirmininko dr. Antano Trimako mirtis labai sukrečiančiai buvo pajauta paties VLIKo, jį sudarančių organizacijų ir plačiosios lietuvių visuomenės. Jo gedėję ir kitų tautų egzistencinės organizacijos, parodydamos ištikusio didelio nuostolio supratimą. Atėjo taip pat žinių, kad pavergtose Lietuvoje girdėjusieji laivojo pasaulio radijo stočių pranešimus ir prie velionies karsto pasakytas atsisveikinimo kalbas tą žiną skaudžiai pergyveno ir ryžtingo kovotojo už Lietuvos laisvę mirtingi labai apgailestavo.

Lietuvos diplomatiniai atstovai ir konsulai, visuomenės organizacijos ir atskiri asmenys su giliu liūdesiu žodžiu, laiškais, telegramomis ir spaudoje yra pareiškę VLIKui savo užuojautas. Kiti vieton užuojautų aukojo Lietuvos laisvinimo reikalams, pasiūdę tam aukas Tautos Fondui.

Šie faktai rodo, jog ne tik Lietuvos pareigūnai, bet ir visa lietuvių visuomenė kartu su VLIKu tvirtai stovi Lietuvos laisvinimo kovų bare ir pagarbiai įvertina tame bare kovojusius ir kovojančius. Jautriai išgyvenusi VLIKo pirmininko mirtį, mūsų visuomenė parodė ryžto dar aktyviau jungtis į Lietuvos laisvinimo darbą ir visokeriopai stiprinti VLIKo veiklą.

Siuos išgyvenimus, pareiškimus ir pasižadėjimus VLIKas priima su didele pagarba bei dėkingumu. Mūsų vedamoji dėl Lietuvos lais-

vės kova nesustojo ir nesustos. Mirusiuosius pakeičia naujos jėgos, ir mes drąsiai žengiamo pirmyn, pasitikdami ne tik ateities galimybes, o ir savo jėgom žiūbūtinę nei tautos kovai laimėti ir nepriklausomą demokratine Lietuvą atstatyti.

Mes visi Tėvynei laisvę laimėsime!

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas

PET ZYGIAI WASHINGTONE

(E) Balandžio 6-9 dd. Washingtonė lankėsi Pavergtųjų Europos Tautų organizacijos Gen. Komiteto nariai. Jie aplankė apie 50 senatorių ir Atstovų Rūmų narių ir buvo priimti valst. departamente. Ryšium su pastarojo meto JAV politikos žmonių padarytais pareiškimais bei kalbom (pvz. sen. Fulbright ir kt.) visiems senatoriams ir Atst. Rūmų nariams įteiktas memorandumas.

GERIAUSIA DOVANA

Jei galvojate apie dovana savo pažįstamam ar draugui, tai atsiminkite, kad geriausia dovana bus šios knygos:

Stasio Michelsono "Lietuvių Išeivija Amerikoje," kaina minkštas viršelis \$4, kietais \$5.00.

Stepono Kairio "Lietuva budo", kaina \$5.50

Kipro Bielino "Dienojant", kaina \$6.00.

Kipro Bielino "Penktieji metai", kaina \$6.00.

Tau, Lietuva!

STEPONAS KAIRYS

Šiomis dienomis išėina Stepono Kairio atsiminimų antroji knyga, pavadinta TAU, LIETUVA. Iš jos čia spausdiname ištrauką apie Vilnių.

Red.

(Tęsinys)

Apjuosusios sieksnio storumo sienos su neįlaužiamais Trakų, Spaso, Vilniaus, Medirinkų (Aušros), Rūdininkų, Totorių, Subačiaus, Šlapiųjų ir Bernardinų vartais saugojo miestą.

Vėliau mieste išdygo 30 nuostabiai gražių ir puošių bažnyčių. Kas gi buvo Vilniaus bažnyčių statytojai? Beveik kiekviena bažnyčia turėjo savo protektorių, kuo nors Dievuliui nusikaltusį Lietuvos magnatą, tuo būdu siekusį pataisyti savo dangaus sąskaitą. Tai ir vėl buvo Pacai, Sapiegos, Radvilai ir kt. Neteko Lietuvos istorijoje aptikti, kad bent vienas tų didikų būtų savo turtus igijęs kariaudamas ir plėsdamas kitus kraštus, tad ir jų lobius sukrovė Lietuvos liaudis savo darbu. Taigi Lietuvos liaudis statė ir bažnyčias. Statyti ir dirbti ją skatino negestantis religingumas.

Religingumui lietuviuose stiprėti padėjo lietuvių natūralus polinkis į misticizmą. Drįstu tačiau teigti, kad vilniečių religingumas yra savotiškas ir į kitų nepanašus.

Vilniečiams visada buvo svetimas religinis fanatizmas. Gal nesąmoningai vilniečius veikė bažnyčių grožis. Vilniečio religingumas yra su kultūrintas. Nekaringas ir tuomet, kai iš bažnyčios išėina į gatvę, iš gatvės į visuomenę ir į pačią šeimą. Galiausiai pasakyti, kad vilniečių maldingumas yra įrašytas jų veide ir, jei moki veidus skaityti, tai iš jų pažinsi, kurios tikybės yra to ar kito veido savi-ninkas.

Vilniečio būdai būdinga religinė tolerancija. Vilnius socialiai skirdamas vietas statomoms katalikų bažnyčioms nesigailėjo jos ir kitų tikybų maldų namams. Ir dėl to katalikų bažnyčių kaimynystėje išliko sinagogos, greta jų mečetės, cerkvės ir kiti maldos namai. Ir kai carinėje Rusijoje proteguojama stačiatikių bažnyčia pradėjo vis skaudžiau užminti koja "sentikiams", pasitraukę į Lietuvą jie čia rado ne tik laisvę savo maldai ir apeigoms, bet ir savo maldos namams įrengti, laisvę savo hierarchijai veikti ir tinkamą pagarbą savo padėčiai. Net reformacijos laikais Lietuvoje, kada buvo įsisiūbavusios religinės aistros, veikusios ir Lietuvos magnatus, nepalikto Lietuvos istorijoje žiaurių religinių kovų pėdsakų.

Vilnius darėsi ne tik miestu, bet ir viso krašto kultūrinio gyvenimo centru. Kiek mes tuomet turėjome mokymų, mokslo organizacijų ir įstaigų, daugumas jų telkėsi Vilniuje. Vilnius buvo kunigaikščio, karaliaus bei diduomenės rezidencija, tad savaime darėsi krašto politinio gyvenimo centras. Kas per visą tą laiką pažymėjo Vilniaus augimo raidos kryptį — tai jo sekimai Vakaraus. Iš ten ėjo mokslas, kultūrinės vertybės, žmonių apdaras, papročiai viskas, kas buvo dengiama kultūros ir civilizacijos žodžiais.

Gretimai į pasaulinę valstybę išaugusios Lietuvos, pradėjo stiprėti ir kilti nuo totorių jungo išsilaisvinusi Maskva, pati be atodairų grobdama. Lietuvos kova su Maskva, nepasibaigianti iki šiai dienai, XVII amžiuje skaudžiai palietė ir Vilnių.

1655 metų rugpjūčio pradžioje caras Aleksiejus Romanovas įsakė 300.000 armijai, kad žygiuotų į Lietuvą. Žygio tikslas — nubausti Lenkiją už Ukrainos kazokus, su kuriais Lenkija tuomet kariavo, kartu nubausti ir Lietuvą. Tos caro armijos nemažą dalį sudarė ir Ukrainos kazokai, paruošti tam keršto žygiui ilgo lenkų viešpatavimo Ukrainoje.

Jau 1655 metų rugsėjo pradžioje caro armija pakeičiui plėsdama ir degindama Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos žemes, priartėjo ir prie Vilniaus. Pirmą kartą Lietuvos istorijoje siaubas pagavo miesto gyventojus. Kas spėjo bėgo iš miesto. Vilnius nebuvo pasiruošęs gintis: trūko žmonių, ginklų, vadų. Rugsėjo 8 d. kazokai puolė ir įsiveržė į miestą. Bematant įsilaužė į vienuolynus, bažnyčias ir kiek paruoštus gintis namus. Gyventojai iš namų buvo velkami gatvėn, girtų kazokų viešai išniekinami, nežmoniška žudomi ir apiplėšiami. Gatvės bemačiant pasruvo kraujuose ir buvo užverstos apiplėštais lavonais bei kritusiais arkliais ir gyvuliais. Vaizdo šurpumą didino moterų, tėvų ir vaikų klyksmas bei vaitojimas. Sakoma, kad per tą vieną dieną Vilniuje išžudyta tūkstančiai! Caras įžengė į Vilnių mušant patrankomis ir gaudžiant varpams. Įsakyta gatvės nuvalyti nuo lavonų, sumetant juos į bažnyčių rūsius. Ta pačia proga įsakyta iš bažnyčių ir vienuolynų rūsių išmesti palaikus rusų, tų rusų maskviečių, kurie buvo žinomi kaip caro priešai ir pabėgę Lieuvon buvo radę prieglaudą. Caras, kad ir pavėluodamas, tuo būdu keršijo savo priešams bent išniekindamas jų palaikus.

Belgijos vyriausybė, negalėdama susitarti su streikuojančiais gydytojais, nutarė jus mobilizuoti kariuomenėn. Čia matome du tokius mobilizuotus gydytojus, žyguojančius į paskyrimo vietą.

Lietuvos gyventojai

Ir Lietuvoje moterys ilgiau gyvena, negu vyrai. — Nelygus senesnio amžiaus gyventojų geografinis pasiskirstymas. — Lietuvoje nedidelis natūralus gyventojų prieauglis. — Kaimo gyventojų skaičius krisiąs iki 40% krašto gyventojų skaičiaus.

(Elta) Pasiremdamas Lietuvos gyventojų skaičių (ir visoje Sovietijoje) 1959 m. sausio mėn. 15 d. atlikto gyventojų surašymo duomenimis, savo samprotavimus apie Lietuvos gyventojų struktūrą bei jos poveikį ateičiai paskelbė ekonominių mokslų kand. J. Dagys ("Švyturys", nr. 4.). Jis pažymi, kad Lietuvos gyventojų amžiaus struktūra nėra progresyvi — tai ryšku iš vaikų iki 9 m. amžiaus skaičiaus. Jei visoje Sovietų Sąjungoje vaikai iki 9 m. amžiaus sudaro 22,2% visų gyventojų, tai Lietuvoje tokio amžiaus vaikai sudaro tik 18,7% visų gyventojų. Būdinga, kad iš visų sovietinių respublikų mažiausiai rimimų buvo Estijoje ir Latvijoje.

Jei visoje Sovietų Sąjungoje vidutinė gyventojų amžiaus trukmė buvo pasiekusi 69 metus, tai Lietuvoje ji pasiekė 68 metus: vyrų — 65 ir moterų — 72. Žinoma, kad moterys ilgiau gyvena, negu vyrai — tai lemia biologinės ir socialinės priežastys. Mirtingumą lemia dar darbo ir buities sąlygos. Pagal Dagį, vyrams dažnai tenka sunkiau dirbti, darbas dažnai susijęs su nelaimingais atsitikimais, o moterys būtyje santūresnės, negu vyrai. Dagys nepažymėjo, kad kaip ir Sovietijoje ir Lietuvoje moterys dažnai atlieka nelengvesnius darbus kaip vyrai.

Šimtamečių ir dar senesnių gyventojų Lietuvoje nėra daug. 1959 m. Lietuvoje jų buvo surašyta 451 gyventojas (vyrų — 82, o moterų — 369). Tai įrodymas moterų naudai. Jei pažvelgti į 70 ir daugiau metų sulaukusius Lietuvos gyventojus, tai jų 1959 m. Lietuvoje buvo rasta 127.450, arba 4,7% visų Lietuvos gyventojų. Vyrai sudarė 3,1% ir moterų — 5,8%. Per 70 metų amžiaus gyventojai sudarė 3,1% miesto gyventojų ir 5,7% kaimo gyventojų. Lietuvoje sakoma, kad dar nesąs išaiškintas klausimas: kodėl kaimo daugiau senesnio amžiaus gyventojų? Esą, jaunesnieji vyksta į miestus, be to, daroma išvada, kad kaimo aplinka esanti palankesnė ilgiau gyventi.

Neišaiškintas dar ir kitas klausimas, kodėl kai kuriuose Lietuvos rajonuose senesnio amžiaus (daugiau 70 m. amž.) gyventojų yra daugiau, o kituose mažiau. Pvz. Biržų, Rokiškio, Ignalinos ir Utenos rajonuose 70 metų ir vyresni sudaro net 7-7,3% visų gyventojų, o Alytaus rajone — tik 3,8%. Laukia, kad šiuo klausimu turės pasisakyti ekonomistai, demografiniai, etnografiniai ir mediciniai.

Lietuvos gyventojų natūralus prieauglis yra mažesnis kaip visoje Sovietų Sąjungoje — Lietuvoje jis sudaro 1,2-1,4%. Dagys pripažįsta, kad sovietinėje statistikoje tas gyventojų prieauglis ir paskirų respublikų gyventojų padaugėjimas siejasi su mechaniniu gyventojų judėjimu — migracija. Į kur gabenama daugiau Sovietijos gyventojų, kur vykdomos didesnės statybos, ten gyventojų prieauglis didesnis. Iš Lietuvos daug jaunimo ir šiaip specialistų išvežama — gyventojų skaičius auga nežymiai. Pvz. nustatyta, kad per ketverius metus iki 1963 m. sausio 1 d. gyventojų skaičius Lietuvoje buvo padidėjęs 7,4%: Kirgizijoje — 15,2%, gi Kazachstane — net 22,8%.

Dėl Dagio iškeltos teiginio apie mažą gyventojų prieauglį ir gyventojų judėjimą migraciją tenka papildyti: kai 1959 m. Lietuvos gyventojų skaičius buvo 2.711.000.

ryš — 5,8%. Per 70 metų amžiaus gyventojai sudarė 3,1% miesto gyventojų ir 5,7% kaimo gyventojų. Lietuvoje sakoma, kad dar nesąs išaiškintas klausimas: kodėl kaimo daugiau senesnio amžiaus gyventojų? Esą, jaunesnieji vyksta į miestus, be to, daroma išvada, kad kaimo aplinka esanti palankesnė ilgiau gyventi.

Neišaiškintas dar ir kitas klausimas, kodėl kai kuriuose Lietuvos rajonuose senesnio amžiaus (daugiau 70 m. amž.) gyventojų yra daugiau, o kituose mažiau. Pvz. Biržų, Rokiškio, Ignalinos ir Utenos rajonuose 70 metų ir vyresni sudaro net 7-7,3% visų gyventojų, o Alytaus rajone — tik 3,8%. Laukia, kad šiuo klausimu turės pasisakyti ekonomistai, demografiniai, etnografiniai ir mediciniai.

Lietuvos gyventojų natūralus prieauglis yra mažesnis kaip visoje Sovietų Sąjungoje — Lietuvoje jis sudaro 1,2-1,4%. Dagys pripažįsta, kad sovietinėje statistikoje tas gyventojų prieauglis ir paskirų respublikų gyventojų padaugėjimas siejasi su mechaniniu gyventojų judėjimu — migracija. Į kur gabenama daugiau Sovietijos gyventojų, kur vykdomos didesnės statybos, ten gyventojų prieauglis didesnis. Iš Lietuvos daug jaunimo ir šiaip specialistų išvežama — gyventojų skaičius auga nežymiai. Pvz. nustatyta, kad per ketverius metus iki 1963 m. sausio 1 d. gyventojų skaičius Lietuvoje buvo padidėjęs 7,4%: Kirgizijoje — 15,2%, gi Kazachstane — net 22,8%.

Dėl Dagio iškeltos teiginio apie mažą gyventojų prieauglį ir gyventojų judėjimą migraciją tenka papildyti: kai 1959 m. Lietuvos gyventojų skaičius buvo 2.711.000.

tai 1962 m. pabaigoje jis, pagal sovietinius šaltinius, siekė 2.879.000 (plg. "SSSR v ciferach v 1962 godu"). Tad per 4 metus gyventojų skaičius padidėjo 168.000 (per metus — 42.000). Natūralus prieauglis per 4 metus yra 130.000. Jis sumažėja iš Lietuvos išvežtaisiais (jaunimas, specialistai įvairiems darbams Sovietijoje, negrįžę iš kariuomenės ir kt.) maždaug 30.000. Tuo būdu to prieauglio Lietuvoje liko ligi 100.000. Čia tenka pridurti Lietuvon atgabentus raujuosius kolonistus, jų bent 90% — rusų tautybės ir jų skaičius per ketverius metus (1959-1962) galėjo sudaryti daugiau kaip 60.000, nors tikrumoje tas skaičius gali būti didesnis (pagal apskaičiavimus kasmet į Lietuvą atgabenama po 20.000 kolonistų). Taigi matyti, kokių būdu Lietuvos gyventojų skaičius 1959-1962 metais bus padidėjęs 168.000.

Dagys mano, kad preliminariniai skaičiuojant 1970 metais Lietuvos gyventojų skaičius sieks 3.1-3.2 mil. gyventojų. Būdingas ir ypač bolševikmečiu išryškėjęs bruožas — tai kaimo gyventojų skaičiaus mažėjimas miesto gyventojų skaiton. Čia veikia pramonė, auga miestai, kaimo gyventojų kėlimasis į miestus, o kai spartinama chemijos pramonė, tai Lietuvoje, teigiamai, dar labiau mažės kaimo gyventojų skaičius. Per ketverius metus (1959-1962) Lietuvos miestų gyventojų skaičius padidėjo 157 tūkstančiais, o kaimuose — vos 10 tūkstančių. Jei 1940 m. sausio 1 d. kaimo gyventojų skaičius Lietuvoje siekė 76,9% (be Vilniaus krašto), 1959 metais, jau bolševikmečiu, tas skaičius krito iki 61%, 1963 m. pradžioje kaimo gyventojai sudarė jau tik 58%, gi ateity, pagal Dagį, tas skaičius sieks apie 40% viso krašto gyventojų.

Idomus reiškinys, kad, mažėjant kaimo gyventojų skaičiui, esą, žemės ūkio gamyba didėsianti (visoje Sovietijoje 1961-1970 metais darbo našumas žemės ūky, pagal kom. programą, turės būti pakilti nemažiau kaip 2,5 karto). Didelis klausimas kad smarkiai mažėjant Lietuvos kaimo gyventojų skaičiui toji gamyba kiltų, juo labiau, kai nespėjamai kyla ūkio mechanizacija. Tai vis komunistinės viltys ir neįsėsimi pažadai.

Paragink savo pažįstamus išsirašyti Keleivį. Kaina metams \$5.

Filmų aktorė Lana Turner buvo apsigūsi, bet jau vėl dalyvauja filme "Meilė turi daug veidų," kurį suka Meksikoje. Naujasis JAV ambasadorius

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

— Ei, tėve, ko taip svyruoji?

— Dar neišsipygariojau, Maiki.

— Ar buvai kieno vestuvėse?

— Ne, Maiki, krikštynas apvaikščiojau. Atrodė, matai, kad nepriklausoma Lietuva atgimė.

— Ką čia kalbi?

— Nu, argi nežinai, kad pereitą savaitę radijas buvo paskelbęs svetui, Chruščiovo smertį? Taigi sukalbėjau už jo dušią rožančių ir nuėjau pas Zacišką pasilinksinti, kad dabar bus geras čencius Lietuvai išlaisvinčiai.

— Bet nesuprantu, kokiais sumetimais kalbėjai rožančių.

— Tai dėl to, Maiki, kad velnias neturėtų per daug džiaugsmo.

— Kažin, tėve, ar velnias labai Chruščiovo laukia? Girdėjau, kad pragare jau nėra daugiau vietos. Gal dėl to Chruščiovas ir nenumirė. Bet Kinijos komunistų vadai Mao Tse-tungas tikrai pasigertų iš džiaugsmo, jeigu Chruščiovas pakratytų kojas.

— Ale pasakyk, Maiki, kas tokia žinia buvo prasimanęs?

— Atrodo, kad ją paleido vienas japonų korespondentas Maskvoje, kuris nesuprato rusų kalbos. Mat, tą dieną Maskvos žinių agentūra transliavo pasauliui Chruščiovo kalbą, pasakytą atvykus ten lenkų komunistų delegacijai. Bet transliacija nežinia dėl ko staiga nutrūko. Tas japonų korespondentas nuvyko žinių agentūron pasiteirauti, kodėl pranešimas nutrauktas. Jm buvo paaiškinta, kad pasidarė techniški kliūčiai, bet jis suprato, kad Chruščiovas mirė; tą "žinią" jis tuoj telegrafavo Japonijon ir pasidalijo ja su kitais korespondentais, kurie painformavo apie tai saviškius laikraščius. Ir taip per kelias minutes visą pasaulį apklė gandas, kad Chruščiovas mirė. Londoną tas gandas pasiekė tuo laiku, kada nuo presų ristos jau rytmetiniai laikraščiai. Kurių redaktoriai dar nebuvo nuėję gulti, tai mašinos tuoj buvo sustabdytos ir

idėta "ekstra žinia", kad Chruščiovas Maskvoje krito negyvas. Washington tu laiku buvo jau vakaras, ir prezidentas Johnsonas jau ruošėsi siųsti sovietams Amerikos užuojautą dėl Chruščiovo mirties, bet gautas iš Maskvos pranešimas, kad Chruščiovas tebėra gyvas ir gandas apie jo mirtį neteisingas. Nemaža susijaudinimo buvo ir Japonijoje. Kai tas gandas pasiekė Tokiją, buvo spausdinama jau paskutinė rytmetinių laikraščių laida, ir redaktoriai jau buvo nuėję gulti, todėl tą "žinią" pradėta čia spausdinti atskirais lapeliais ir platinti gatvėse kaip "ekstra telegramą".

— Maiki, aš dažnai vienas pamislydavau, kad per didelį savo išradimą svetlas kada nors pasidarys sau galia. Ir tu matai, kas dabar pasidarė. Japonas nesuprato tik vieno rusiško žodžio, ir svetlas be mažko nenusiuko sau galvos. Tai matai, prie ko gali privesti mokslas.

— Mokslas čia nekaltas, tėve.

— Tai kas kaltas? Kas išrado radiją, televiziją ir kitokius dzivilizacinius, jeigu ne mokslas?

— Radijas ir televizija yra labai geri ir naudingi civilizacijai dalykai.

— Ar žinai, Maiki, kad gyvenimas būtų daug geresnis, jeigu nebūtų nei radijo, nei televizijos, nei cibulizacijos. Kai aš jaunas buvau, tokių išradimų nebuvo ir nereikėjo. Ir neteisingos žinios neįtakė po svetą kaip žaibas. Dar Dievo laimė, kad dabar tokia žinia buvo paleista apie Chruščiovo smertį. O jeigu kas per mistiką būtų paleidęs žinią, kad Amerika numetė atomo bombą į Kubą, tai ruskiai raidavė būtų galėję pradėti bombarduoti Amerikos krepastis. Nu, ir kas tada būtų? Kaput visiems! Seniau tokio pavojaus nebuvo, ba tokių bombų niekas neturėjo. Soblė buvo geriausias zbrau, ir geriausia apsauga, ba kiekvienas galėjo turėti ją prie savo šono. Jei kas užpuoldavo, žmogus galėdavo apsiginti. O nuo atomo bombos neapsiginsi.

— Tėve, pasauly nieko nėra amžino, išskyrus tik medžiagą, bet ir ji nuolat keičia savo formas. Kai vienos jų formuojasi, tai kitos nyksta. Gali būti, kad ir žmogus išnyks, kai pasieks paskutinį savo tobulybės laipsnį. Bet gyvenimas vistiek neina atgal, tėve, ir praeitis negrįžta. Negrįš ir "soblės" gadyne. Kokia bus žmogaus ateitis, sunku pasakyti. Iki šiol žmogus stengėsi surasti būdą, kaip susprogdinti atomą, nes mokslininkai seniai yra milžiniškos jėgos centras, todėl jį susprogdinus, jau nujausdavo, kad atomas gal būtų galima tą jėgą kaip nors pakinkyti į darbą. Galų gale pavyko atomą susprogdinti. Iš to gimė atominė bomba, kuri buvo pavartota dviem Japonijos miestam sunaikinti. Dabar jau pradėta bijotis, kad nuo tos bombos gali žūti visa žmonija. Taigi gali būti, kad atomo susprogdinimas ir bus paskutinis žmogaus būvio žemėje laikotarpis.

— Maiki, man jau darosi baisu.

— Gerai, tėve, daugiau repaskasiosiu. Užbaigsiu kitą kartą.

PAŽINK LIETUVOS PRAEITĮ

"Is praeities tavo sūnūs te stiprybę semia," giedame Lietuvos himne, o ar taip darome? Ar pažįstame jos praeitį?

Geriausia knyga su Lietuvos praeitimi susipažinti yra dr. Vandos Ruogienės parašyta Lietuvos istorija. Tai 1,000 puslapių knyga, lengvai skaitoma, kaina — \$12. Ją galite gauti Keleivio administracijoje.

KĄ DOVANOTI?

Jeigu yra reikalas amerikiečiui padovanoti knygą, tai Keleivio administracijoje galite gauti šias tinkamas knygas:

HISTORY OF THE LITHUANIAN NATION, parašė Kostas Jurgela, kaina \$5.

POPULAR LITHUANIAN RECIPES, parašė Juzė Daužvardienė, kaina \$2.

"Twenty years' struggle for freedom of Lithuania", redagavo J. Audėnas, kaina \$1.50.

"Leave your tears in Moscow", parašė B. Armonienė, kaina \$3.95.

"Lithuania land of heroes", parašė L. Valiukas, kaina \$4.75.

KAS GI YRA TAS MURKLYS?

Murklys yra neturtingos ūkininkės Daugienės įnamis—apsukrus katinas. Daugienė turi ir daugiau visokių įnamių—žvirblių, pelių, žiurkių. Ji turi šunį, jos kiemą kasdien lanko ir varna. Našlės Daugienės kieme ir jos mažame ūkelyje vyksta karas, sudaromos kariškos sąjungos, silpnai jungiasi prieš stiprų, diplomatai ieško talkininkų, kai kurie gyviai laikosi neutraliai, o stipresnis laimi, nors ir jam tenka priešų dantų ir aštrių snapų paragauti.

Murklys yra rašytojo A. Giedriaus apysaka jauniems skaitytojams. Bet ir suaugę neapsiriks pasiskaitę tos apsakos. Jos kalba graži, pasakojimas sklandus, ir visa apysaka dailininko Viktoro Šimankevičiaus gausiai iliustruota. Tai gera dovana Kalėdų proga jauniems giminačiams ir pažįstamiems. Apysakos kaina \$1.80 su persiuntimu.

Užsakymus ir pinigų prašom siųsti šiuo adresu:

"KELEIVIS"
636 E. Broadway —:—: So. Boston 27, Mass.

Aušros Vartų paslaptis

Arba: kada ir kaip ten atsirado tariamas

"stebuklingas" paveikslas?

S. MICHELSONAS

Dėl to paveikslas yra nemaža mūsų išsivijoje susijaudinimo ir ginčų. Karščiuojasi dėl jo ne tik katalikai, bet keliams balsai ir liberalinėje spaudoje, kuri paprastai religiniais dalykais nelabai įdomijasi.

Ginčai prasidėjo dėl to, kad mūsų dvasiškija sumanė įrengti Washington "lietuvišką koplyčią" ir pavadinti ją Šiluvos Paneleš Švenčiausios vardu. Kodėl Šiluvos?—klausia Vilniaus krašto lietuviai. Kodėl ne Aušros Vartų, kurių ir atvaizdas esąs daug geresnis ir stebuklingesnis?

Kadangi šitam projektui vadovauja vysk. Brizgys, tai vilniečių sąjunga nusiuntė pas jį savo delegaciją "išsikalbėti." Bet vyskupas delegacijos nepriėmė.

Suprantama, tokia vyskupo "panaberija" vilniečių katalikus labai užgavo. Negalėdami prie jo prieti asmeniškai, jie nusiuntė jam savo protestą paštu. Be to, jo kopijas išsiuntinėjo Lietuvos diplomatom. Vliko rariams, spaudai ir centrinėms organizacijoms. Jų protestui pritaria ir kiti. Štai 47-tame "Naujųjų" numerio A. Žalpus rašo:

"Tas Washingtono projektas yra per daug svarbus, kad būtų galima leisti vyskupui be tautos patarimo ir pritarimo suokalbauti. Jeigu jau reikia (koplyčią statyti), tai reikia, kad joje būtų įstatytas Vilniaus Lietuvos sostinės simbolis, o ne kokio nežinomo užkampio."

Matyt, Žalpus vaizduoja, si, kad koplyčiai bus statomas atskiras pastatas. Gal ir kitiems atrodo, kad tai bus didingas lietuviybės monumentas, kuriuo galės didžiulis ne tik lietuviai, bet gal neviens ir kitatautis norės nuvažiuoti į Washingtoną jo pažūrėti.

Bet ar iš tikrųjų ši koplyčia bus toks svarbus mūsų tautai reikšmū? Tenka abejoti, nes, kaip rodo, ji bus įrengta po airių bažnyčia ir nedaug kas ją matys. Jeigu taip, tai kokia čia bus lietuvių reklama?

Antanas Bačėnas, senas mūsų spaudos bendradarbis, buvo nuvažiavęs į Washingtoną, pamatė tą bažnyčią savo akimis ir štai ką jis man apie tai rašo:

"Buvau nuvažiavęs į Washingtoną pasisvečiuoti ir nuėjau pažūrėti tos išgarsintos naujos Romos katalikų bažnyčios — The National Shrine of the Immaculate Conception.

"Is lauko ši bažnyčia yra gražus ir akį patraukiantis pastatas. Pastatymas kainavo \$18,000,000 su viršum, o vidaus įrengimas gal dar daugiau.

"Bažnyčios apačioje yra sklepas, vadinamas 'Lower church'. Jis yra išdalytas į lotus, arba sklypus.

"Tad bet kurios tautybės katalikai gali vieną toki sklypą nusipirkti ir įrengti savo tautinio stiliaus koplyčiukę.

"Todėl ir Chicago lietuvų katalikų kunigai nutarė vieną sklypą tame sklepe nusipirkti, įrengti "Šiluvos Dievo Motinos" koplytelę ir pastatyti jos stovylą."

Toliau Bačėnas savo lais-ke pastebi, jog kiti lietuviai nori, kad toj koplyčioj būtų pastatytas Vilniaus Aušros Vartų Paneleš paminklas. Kaip atsirado "Stebuklingoji Dievo Motina" Šiluvoje. Bačėnas prisipažįsta nežinąs, bet apie Aušros Vartų "stebuklingą" paveikslą atsiradimą jis išskaitęs Lietuvos istorijoj.—kad ten nėsanti jokia Dievo motina, bet Barbora Radvilaitė, kuri buvo išteikėjusi už Lietuvos kunigaikščio ir Lenkijos karaliaus Zygimanto Augusto.

Ir iš tikrųjų tokių žinių yra. Bet apie tai bus toliau, gi o tu tarpu susipažinkime su pačių Aušros Vartų istorija.

Kaip Aušros Vartai atsirado?

Iki 16-jo šimtmečio pradžios Vilnius neturėjo kitokios apsaugos, kaip tik dvipilis Gedimino kalne. Bet kai prasidėjo totorių puolimai, vilniečiai nutarė apvesti savo miestą mūro siena. Darbai prasidėjo 1503-čiais ir baigėsi 1523-čiais metais. Toje sienoje buvo padaryti penkeri vartai. "bromomis" vadinami. (Tais laikais valstybinė Lietuvos rašto kalba buvo gudų, o aplenkėje barbarai ir dvasiskija kalbėjo lenkiškai.)

Iš pradžios tos "bromos" kitokio vardo ir neturėjo. Tik vėliau vieną jų pradėta vadinti "Brama Krewska," kas reiškia Krėvos vartus. nes tu vartų kelias ejo į Krėvą. Taip tie vartai buvo žinomi daugiau kaip 100 metų. Paskui pradėta juos vadinti ir Medininkų "broma," nes tas kelias ejo ir į Medininkus (senovės lietuvių tvirtovė). Lenkiškai "Brama Mednicka."

Dar vėliau ir tas vardas buvo pamirštas, o jo vietoje iškilo "Ostra Brama." Lietuviai sakydavo: "Aštri broma." Valkininkiečiai ją dar vadina ir "Ašmenos Broma." tai gal dėl to, kad kelias iš jos eina per Medininkus ir į Ašmeną.

Lietuvių Enciklopedija spėja, kad "Aštrioji Broma" galėjo būti išvesta iš to fakto, kad jos viršūnė turėjo

Jordano karalius Hussein žemai lenkiasi, sveikindamasis su JAV prezidentine, o prez Johnson žiūri ir šypso. Karalius lankėsi Washingtone.

aštrią šasparą. Arba galėjo būti ir iš to, kad ta miesto dalis turėjo siaurų išsikišimą, kaip ragą, ir buvo vadinama aštriuoju galu, arba aštriagalviu.

Taigi visi tie pavadinimai turėjo šio ar tokio pagrindo, ir todėl jie yra suprantami.

Bet vėlesniais laikais iš "Aštriosios Bromos" kalbos "ekspertai" padarė "Aušros Vartus." Na, ką vartai turi bendra su aušra? L. Enciklopedija nesuranda atsakymo.

Šiaip ar taip, patys vartai yra aiškus, žmonių raiškomis sukurtas dalykas, o ne koks stebuklas. Žinome, kada ir kokiam tikslui jie įrengti ir kaip keitėsi jų pavadinimas.

Netaip aiški yra tuose vartuose "stebuklingojo paveikslą" istorija. Vienintelis to kulto šaltinis esąs karmelito lenkiškai parašytas ir 1761 metais Vilniuje atspausdintas pranešimas apie "stebuklingą šv. Marijos paveikslą Aštrioj Bromoj." Bet apie pradžią ir senumą šio stebuklingo paveikslą, iš kur jis būtų atsiradęs, jokios tikros žinios neturime—sako šitas vienuolis.

Karmelitams šį paveikslą pavadęs Vilniaus miestas. Jis buvęs tada jau apleistas ir nublukęs. Karmelitai jį atnaujino, apdailino, abvilko sidabru, papuošė karoliais ir pastatė jam koplyčią viršum vartų, į kurią veda siauri laipteliai.

Bet 1715 metais koplyčia sudėgė. Karmelitai vos tik spėjo išnešti paveikslą. Matyt, kad vis dėlto jis nuo ugnies nukentėjo, nes karmelitai vėl turėjo jį atnaujinti ir iš naujo puošti. Tada jie nunešė jį savo bažnyčion, o kai buvo pastatyta nauja koplyčia, perkėlė jį tenai.

Minių maldingumui ir tikėjimui stebuklais palaikyti karmelitai vienuoliai dažnai pasakojo, kad paveikslas yra padaręs nemaža stebuklų, bet kokie tie stebuklai buvo, tik jie vieni nežinojo. O kai stebuklai buvo tikrai reikalingi, kai ugnis naikino koplyčią ir kai 1844 metais rusai likvidavo pačių kar-

melitų vienuolyną, tai jokie stebuklai nepasirodė... (Bus daugiau).

VALIUKO REZOLIUCIJŲ REIKSMĖ

Rezoliucijų projektai negali paversti įstatymu

"Kai A. Valiukas kongresinių rezoliucijų projektus dėl Pabaltijo pavadinimo įstatymų projektais, buvau be-rasas pastabą, kad tai arba apsirikimas, arba pertempta autosugestija. Dabar ir K.S. Karpius, ginčydamas A. Valiuko teigimus, visgi, lyg neapsižiūrėjęs, sako, kad priimtos, subendrintos (rezoliucijos?) esančios perduodamas prezidentui pasirašyti ir virstančios įstatymais.

"Įstatymų projektai — taip, bet rezoliucijos, kuriose siūloma prezidentui bei vyriausybei ką nors daryti tarptautinės politikos srityje, niekad negali būti pateiktos prezidentui pasirašyti tokiu tikslu, kad jos taptų įstatymais. Tai būtų priešinga konstitucijai.

"Kongreso rezoliucijos dėl tokių reikalų, jei ir esti kada priimamos bei prezidentui pranešamos, yra ne įstatymai, o tik Kongreso nuomonės, pageidavimai, kurių prezidentas gali paklausti, bet gali ir nepaklausti.

"Kongreso oficialiai priimtas pageidavimas Lietuvos ar viso Pabaltijo reikalu būtų, be abejo, įspūdingesnis, negu paskirų atstovų ar senatorių pageidavimai. Bet Kongresui būtų akibrokštas, jeigu jis įsakmiai pareikštų pageidavimą, o vyriausybė jį tik "į stalčių padėtų." Todėl pageidavimus, kuriems nenumato palankumo vyriausybėje, Kongresas vėliau savuose staliuose laiko ir neretai juos ten ir numarina.

"Ar rezoliucijų projektais ar šiaip viešais pareiškimais paskirti atstovai bei senatoriai pasako savo nusistatymus, tai neturi esminės reikšmės. Skirtumas nebent toks, kad rezoliucijos projektas lyg būtų įsipareigojimas ant formalaus vekselio popierio, o viešas pareiškimas — tik paprastas skolos raštelis ar žodinis pasižadėjimas. Kurie įsipareigojimai vertesni, galėtų paaiškėti tik tada, kai (ir jei) jie būtų "įspirti" apčiuopiamai naudingais veiksmais. Kol kas abejį tėra paguodimai migloje spinksančiomis viltimis žvaigždėmis."

Taip Dirvos Nr. 39 rašo V. Rastenis.

Paragink savo pažįstamus išsirašyti Keleivį. Kaina metams \$5.

STEPONO KAIRIO PORTRETAS

Keleivio administracijoje galima gauti dailininko Adomo Varno pieštą Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo akto pasirašytojo Stepono Kairio spalvotą portretą 8 x 6 colių dydžio už 80 cent.

MOTERŲ SKYRIUS

Vergai grįžta „namo“

(Tęsinys)

Taip protekiniais pro naują klubą prakulsnojo, pro gyvenamąjį kvartalą, medžio apdirbimo dirbtuves ir iš drožė į tiesų pasisukimą prie stovyklos sargybinės.

— Ū-hu-hu! — vienu balsu sugaudė kolona.

Į šią kelių sankryžą ir taikė! Mechaninės gamyklos kolona už pusantro šimto metrų dešinėje, atsiliko.

Na, dabar galima eiti ramiai. Kolonoje visi džiaugiasi. Kiškio džiaugsmas: girdi, avys ar ir mūsų bilo!

Ir štai — stovykla. Kokią rytą palikome, tokia ji ir dabar: naktis, zonoje žiburiai virš ištisinės tvoros, ir ypač tankiai dega žibintai priešais sargybines — visa aikštelė lyg saulės nužerta.

Tačiau, dar nepriėjus sargybinių...

— Stok! — šaukia sargybos viršininko padėjėjas. Ir, atidavęs savo automatą kareiviui, pribėga prie pat kolonos (jiems su automatu neleidžiama artėti prieiti). — Visi, kas stovi dešinėje ir turi malkų, — mest malkas į dešinę!

O malkas zekai nešėsi iš kolonos krašto neslėpdami — padėjėjas viską mato. Vienas ryšuliukas nulėkė, antras, trečias. Kai kurie nori paslėpti šakaliukus kolonos viduje, bet kaimynai jiems:

— Dėl tavęs ir iš kitų atims! Mesk geruoju!

Kas svarbiausias kalinio priešas? Kitas kalinys. Jeigu kaliniai tarp savęs susiritę, nieko jiems nepadarytų viršininkai.

— Ma-ars! — šaukia sargybos viršininko padėjėjas. Ir nudrožė sargybines link.

Prie sargybinių sueina penki keliai — prieš valandą jais traukė visi objektai. Šiuos kelius pavertus gatvėmis, šitos sargybinės ir šmėno vietoje būsimajame mieste būtų svarbiausia aikštė. Dabar iš visų pusių jais kūrė zekai, o tuomet demonstracijos čia susitiktų.

Priziūrėtojai jau šildėsi sargybinių. Išėina, skersai kelio atsistoja.

— At-sisegt bušlatus! Šimtasiūles atsiseigoti!

Ir rankas išsiekia. Apglėbti ruošiasi betikrindami. Per šonus patapnoti. Aplamai, kaip ir rytą.

Dabar atsiseigoti nebaisu, ramo einam.

Taip ir sako visi — "namo".

Kitų namų nėra kada per dieną ne prisiminti.

Jau kolonos priešakį kretė, kai Šuchovas priėjo prie Cezario ir tarė:

— Cezari Markovičau! Aš nuo sargybinių nubėgsiu tiesiai į siuntinių punktą ir užimsiu eilę.

Atsuko Cezaris į Šuchovą tarsi nulietus juodus ūsus, dabar iš apačios apšarmojusius:

— Ką čia, Ivanai Desyčiau, užiminėsi? Gal ne siuntinio nebus.

— Na, nebus — maža bėda. Dešimt minučių palauksiu, jei neateisite — aš į baraką.

(Pats Šuchovas galvoja: jei ne Cezaris, tai gal kas kitas ateis, kuriam bus galima parduoti vietą eilėje.)

Aiškliai matyti — pasiilgo Cezaris siuntinio:

— Na, gerai, Ivanai Denisyčiau, bėk, užimk. Dešimt minučių palauk, ne daugiau.

O šmonas jau visai priartėjo. Šiandien nuo tikrintojų Šuchovas neturi ko slėpti, eina jis be baimės. Neskubėdamas atsisaugstė bušlata, šimtasiūlę irgi atleido po brezentiniu dirželiu.

Ir nors nieko draudžiamo jis šiandien neprisiminė turįs, bet per aštuonerius sėdėjimo metus įpratę būti atsargūs. Ir jis įkišo ranką į kišenę ant kelio — įsitikinti, kad ten, kaip jis gerai žinojo, tikrai tuščia.

Tačiau ten buvo piuklelis — gabaliukas piuklo! Piuklelis, kurį jis per savo ūkiškumą pasiėmė šiandien darbo zonoje ir visiškai nesirengė neštis į stovyklą.

Jis nemanė neštis, bet dabar, kai jau atsinešė, — numesti buvo neapsakomai gaila. Juk iš jo galima padirbdinti mažytį ir batiuvio ir siuvėjo peiliuką!

Jeigu jis būtų ketinęs jį neštis, būtų suradęs ir kur gerai paslėpti. O dabar beliko tik dvi eilės priešais jį, ir štai pirmasis iš tų penketų atsiskyrė ir nuėjo į šmoną.

Reikėjo žaibiškai spręsti: arba, užlindus už paskutinio penketo, nepastebimai numesti jį į sniegą (kur jį paskui suras, bet nežinos kieno), arba neštis!

Už šitą piuklelį, jeigu jį palaikytų peiliu, galėtų duoti dešimt parų karcerio.

Tačiau batiuvio peiliukas — uždarbis, duona!

Gaila mesti.

Ir Šuchovas įkišo jį į vatinę pirštinę.

Tuo metu sukomandavo stoti į šmoną sekanciam penketui.

Ir, stipriai apšviesti, jie liko trys paskutiniai: Senka, Šuchovas ir vyrukas iš 32-sios, bėgęs moldavo ieškoti.

(neįžnėp sng)

Milionierė Barbara Hutton, kuri paveldėjo Woolworth bendrovę, pasirašo septintųjų sutuoktinių raštą. Ji yra 51 metų amžiaus ir ištėkėjo už 48 m. amžiaus Vietnamo princą Raymond Doan Ne Champacak. Tai yra jos septintas vyras, ir kas dabar žino, kiek dar kartų ta vyrų mainytoja milionierė pasirašins tokius sutuoktinių raštus. Ji buvo ištėkėjusi ir už lietuviško kunigaikščio Trubeckoj, kuris veda savo kilmę iš Gedinė giminės.

Benediktas Rutkūnas

BALTA ŠVENTĖ

(Dianai - Teresei Lindstrom)

Atsimenu:

Seklyčia švenčia baltą žiemą.

Svečiai linksmi. Midus ant stalo.

Suktinis sukasi be galo,

kol poros šokyje nual.

Minkšti pusynai gula kiemą.

O saulė leidžiasi languos.

Daina, juokai be atvangos —

Seklyčia švenčia baltą šventę.

Linkami veidai. Midus ant stalo.

Ranka taures aplinkui dalo.

Svečiai, pamirš nelemty ką kentę,

stiklus sveikaton viešnių kelia:

"Dievų gyvenimu gyventi!

Juoku skardanti — nepasenti!" —

Ir juokas ritis žvangus

baltais laukais, krykščia snieguos.

Mėlynėj maudosi dangus.

O saulė auksu taško kelią,

raudona raivosi languos —

Žiemos puota be pabaigos —

Rūpinas vartotojais

Anksčiau buvo sakoma:

"Tegu pirkėjas apsižiūri!"

Šiandien šie žodžiai skamba

pasenusiais, kaip ir mulas su

vežimu. Prezidentas John-

sonas neseniai pasakė, kad

ši laikysena turi būti pakeis-

ta taip: "Tegu pardavėjas

duoda pilną gėrybių nusa-

kymą." Todėl prezidentas

Johnsonas pasiūlė pagerinti

ir praplėsti įstatymus, kurie

apsaugotų vartotojus.

Vartotojas yra kiekvienas

žmogus. Vartotojai kartu

perka beveik du trečdalius

visų gėrybių. Tačiau jų, kaip

vartotojų, įtaka nėra jausi-

ama įstatymdavystėje. Kaip

darbininkas, biznierių, ū-

kininkas, advokatas, gydy-

tojas ar bet kurios kitos pro-

fesijos pilietis yra gerai at-

stovaujamas, tačiau jo, kaip

vartotojo, balsas nėra gar-

sus nei aiškus.

Federalinė valdžia per

valstybines ir vietines įstai-

gas vartoja įvairius būdus

vartotojams apsaugoti. Jau

1830 m. įsteigta Federalinė

Standartų Įstaiga, kuri pri-

žiūri, kad svoris ir matai bū-

tų tikri. Seniai tikrinamas

maistas, vaistai, ir kosmeti-

kos dalykai, nes jų grynū-

mas yra labai svarbus svei-

katai.

Federalinė Prekybos Ko-

misija, įkurta 1914 metais,

apsaugoja vartotoją, už-

draudama melagingus skel-

bimus, priversdama vartoti

tikslus medžiagų rūšių pa-

vadinimus. Ji uždraudžia

monopoliją ir užtikrina var-

žybas, kurios numušia kai-

nas, skatina kelti prekių ko-

kybę. Kitos federalinės į-

staigos prižiūri elektros, te-

lefono, gazo, geležinkelio,

oro ir kitų susisiekimo pri-

emonių kainas.

Dabar prezidentas prašo

kongresą dar didesnės var-

totojų apsaugos.

Jo siūlymai yra trijų rū-

šių. Pirmą, reikalaujama

daugiau galios federalinei

valdžiai maisto produktų ir

vaistų ištyrimui ir atrankai,

įskaitant ir kenksmingų

vabzdžių naikinimą.

Antra, daugiau teisių rei-

kalauti teisingo pakavimo,

įpakavimas, sako preziden-

tas, iš tikrųjų yra "tylusis

pardavėjas, todėl "jis turi

būti teisingas ir padedan-

maistas, vaistai, ir kosmeti-

kos dalykai, nes jų grynū-

mas yra labai svarbus svei-

katai.

Federalinė Prekybos Ko-

misija, įkurta 1914 metais,

apsaugoja vartotoją, už-

draudama melagingus skel-

bimus, priversdama vartoti

tikslus medžiagų rūšių pa-

vadinimus. Ji uždraudžia

monopoliją ir užtikrina var-

žybas, kurios numušia kai-

nas, skatina kelti prekių ko-

kybę. Kitos federalinės į-

staigos prižiūri elektros, te-

lefono, gazo, geležinkelio,

oro ir kitų susisiekimo pri-

emonių kainas.

Dabar prezidentas prašo

kongresą dar didesnės var-

totojų apsaugos.

Jo siūlymai yra trijų rū-

šių. Pirmą, reikalaujama

daugiau galios federalinei

valdžiai maisto produktų ir

vaistų ištyrimui ir atrankai,

įskaitant ir kenksmingų

vabzdžių naikinimą.

Antra, daugiau teisių rei-

kalauti teisingo pakavimo,

įpakavimas, sako preziden-

tas, iš tikrųjų yra "tylusis

pardavėjas, todėl "jis turi

būti teisingas ir padedan-

maistas, vaistai, ir kosmeti-

kos dalykai, nes jų grynū-

mas yra labai svarbus svei-

katai.

Federalinė Prekybos Ko-

misija, įkurta 1914 metais,

apsaugoja vartotoją, už-

draudama melagingus skel-

bimus, priversdama vartoti

tikslus medžiagų rūšių pa-

vadinimus. Ji uždraudžia

monopoliją ir užtikrina var-

žybas, kurios numušia kai-

nas, skatina kelti prekių ko-

kybę. Kitos federalinės į-

staigos prižiūri elektros, te-

lefono, gazo, geležinkelio,

oro ir kitų susisiekimo pri-

emonių kainas.

Dabar prezidentas prašo

kongresą dar didesnės var-

totojų apsaugos.

Jo siūlymai yra trijų rū-

šių. Pirmą, reikalaujama

daugiau galios federalinei

valdžiai maisto produktų ir

vaistų ištyrimui ir atrankai,

įskaitant ir kenksmingų

vabzdžių naikinimą.

Antra, daugiau teisių rei-

kalauti teisingo pakavimo,

įpakavimas, sako preziden-

tas, iš tikrųjų yra "tylusis

pardavėjas, todėl "jis turi

būti teisingas ir padedan-

maistas, vaistai, ir kosmeti-

kos dalykai, nes jų grynū-

mas yra labai svarbus svei-

katai.

Federalinė Prekybos Ko-

misija, įkurta 1914 metais,

apsaugoja vartotoją, už-

draudama melagingus skel-

bimus, priversdama vartoti

tikslus medžiagų rūšių pa-

vadinimus. Ji uždraudžia

monopoliją ir užtikrina var-

žybas, kurios numušia kai-

nas, skatina kelti prekių ko-

kybę. Kitos federalinės į-

staigos prižiūri elektros, te-

lefono, gazo, geležinkelio,

oro ir kitų susisiekimo pri-

emonių kainas.

Dabar prezidentas prašo

kongresą dar didesnės var-

totojų apsaugos.

Jo siūlymai yra trijų rū-

šių. Pirmą, reikalaujama

daugiau galios federalinei

valdžiai maisto produktų ir

vaistų ištyrimui ir atrankai,

įskaitant ir kenksmingų

vabzdžių naikinimą.

Antra, daugiau teisių rei-

kalauti teisingo pakavimo,

įpakavimas, sako preziden-

tas, iš tikrųjų yra "tylusis

pardavėjas, todėl "jis turi

būti teisingas ir padedan-

maistas, vaistai, ir kosmeti-

AMERIKOS LIETUVIŲ SOCIALDEMOKRATŲ S-GOS LITERATŪROS FONDO PRANEŠIMAS

Išeinantį prof. Stepono Kairio, Vasario 16 d. Akto signataro, 2-ji atsiminimų tomą TAU, LIETUVA netrukus bus galima gauti knygynuose ir pas knygų platintojus bei Fondo įgaliotinius.

TAU, LIETUVA — 480 psl., kietais viršeliais, su autoriaus spalvuotu paveikslu, knygos kaina \$6.00. Perkantieji TAU, LIETUVA gauna su nuolaida pagal pasirinkimą dar šiuos Literatūros Fondo leidinius:

St. Kairio Lietuva Budo pardavimo kaina \$5.50 už \$4.00

K. Bielinio Dienojant " " \$6.00 " \$4.00

K. Bielinio Penktieji Metai " " \$6.00 " \$4.00

K. Bielinio Teroro ir Vergijos " " \$2.50 " \$1.80

Imperija Sovietų Rusija " " \$2.50 " \$1.80

Taip, pavyzdžiui, perkantieji TAU, LIETUVA ir pasirinkusieji, sakysim, knygą "Penktieji Metai" už šias dvi knygas moka \$10.00, t. y. gauna \$2.00 nuolaidos; pasirinkusieji visus išvardintus nupigintus leidinius moka \$19.80 vietoje \$26.00, t. y. gauna nuolaidos \$5.20.

Norintieji gali atskirai įsigyti dailininko A. Varno tapyto St. Kairio spalvuoto paveikslu reprodukciją (8 1/2 x 11 1/2) įreminimui po 80 centų be persiuntimo.

Literatūros Fondo leidinių įsigijimo reikalais galima teirautis pas Fondo įgaliotinius:

P. Venclova, 6324 So. Maplewood, Chicago 29, Ill.

J. Valaitis, 1507 So. 51th Ave., Cicero 50, Ill.

A. Sukauskas, 2002 Ferdinand, Detroit 9, Mich.

A. Semeta, 13508-10 Woodworth Rd., E. Cleveland 12, Ohio.

J. Novog, 87 Windermere Ave Toronto 3, Ont., Canada.

VYRIAUSIOJI LITERATŪROS FONDO LEIDINIŲ ATSTOVYBĖ "KELEIVIO" ADMINISTRACIJA, 636 Broadway, So. Boston, Mass., 02127.

Visais Literatūros Fondo leidyklos reikalais kreipiamasi šiuo adresu: K. Bielinis, 29 West 57th St., 10th fl., New York, N. Y., 10019.

Apie bites

(Tęsinys)

Bitininko uždaviniai vasarą iki didžiojo medonešio

Bitininko ir bičių vasara prasideda tada, kai, orui atšilus, sustiprėjusios bitės pradeda auginti motinų perus — pradeda ruošti spiestį.

Bitininkui keliami uždaviniai — sulaukyti bites nuo spietimo ir turėti kuo stipriausias šeimas. Šie uždaviniai gali būti įvykdyti šiomis priemonėmis:

1. Rudenį šeimoms duodama jauna motina ir priauginama jaunų bičių, kad pavasarį jos būtų stipresnės.

2. Žiemą bitės šiltai aptaisomos, kad šilimai gaminti neišeiktų daug jėgų ir pavasarį greičiau stiprėtų.

3. Pavasarį šeimos aprūpinamos pakankamu kiekiu

maisto, šiltai laikomos ir atitinkamai plečiamas lizdas.

4. Vasaros pradžioje pasirūpinama, kad motina turėtų vietos kiaušinėliams dėti, lizdas būtų gerai vėdinamas ir maisto atsarga būtų ne mažesnė kaip 10 svarų.

Lizdo plėtimas

Norint apsaugoti bites nuo spietimo, labiausiai reikia rūpintis, kad motinai nepritrūktų vietos kiaušinėliams dėti. Gegužės mėnesio antroje pusėje šeimos jau būna stipresnės, o oro atšilimai rečiau pasitaiko ir apilai esti mažesni, todėl lizdą bitėms galima duoti didesnę, kad šilomis dienomis bei naktimis nebūtų ankšta ir tvanku. Naudinga, kad lizde būtų apie 3 rėmai su koriais neužimti bičių.

K. M.
bitininkas.

Jacqueline Kennedy tariai su pasaulinio vardo architektu Mies van der Rohe John F. Kennedy vardo bibliotekos, kuri bus pastatyta Harvardo universiteto žemėj Cambridge, Mass., statybos reikalui. Bibliotekos rūmai kaštuos 10 milijonų dolerių.

VIETINĖS ŽINIOS

Minkų radijo sukaktis

Valentinos ir Stepono Minkų radijo 30 m. sukaktis bus paminėta Talentų pietėje ir N. Anglijos gražuolės baliuje šį sekmadienį So. Bostono L. Pil. Dr-jos salėje.

Tą dieną 1 val. popiet radijo programoje kalbės adv. Z. Salmienė, o Talentų pietėje poetas St. Santvaras.

Popietėje jaunieji talentai šoks, dainuos, sakys eilėraščius, dainuos vyrų oktetas ir šoks O. Ivaškieneš tautinių šokių sambūrio grupė.

Talentų teisėjai: dramos režisierė Al. Gustaitienė, tautinių šokių mokytoja O. Ivaškiene, muzikos mokytoja A. Ruseckienė, B. Bartkevičius ir dr. Br. Baškys.

Jų trys išrinktieji gaus piniginę dovaną.

Gražuolių baliuje pasirodys visos nuo 1941 m. išrinktos gražuolės.

Sokiams gros Šmito orkestras, bus skanių valgių ir gėrimų, todėl rengėjai kviečia visus tą dieną atvykti į jų parengimą ir jame maloniai ir įdomiai praleisti laiką, o kartu savo dalyvavimu paremti lietuvių radiją, kurio bangomis lietuviškas žodis skrenda kiekvieną sekmadienį jau 31-ius metus.

DYKAI! DYKAI!
NENUSIMINK, gausi pagalba. Vaistai, kurie buvo ilgai laukiami, nuo reumatizmo, rankų, kojų nutirpimo ir skaudėjimo, jau yra.

Tuoju siųsk tą garsinimą ir savo vardą ir antrašą: **ROYAL PRODUKTS North St., P. O. Box 9112 Newark 4, N. J.**

Naujas Alto prezidiumas

Amerikos Lietuvių Tarybos skyriaus balandžio 17 d. posėdy išrinktas naujas prezidiumas: pirm. Jackus Sonda, vicepirm. adv. John Grigalus, sekr. Juozas Lekys ir ižd. Antanas Matjoška.

Nutarta centrui pasiųsti \$1300, raginti vietos organizacijas kuo daugiau atstovų pasiųsti į Lietuvių Kongresą Washingtono birželio 26-28 dienomis, kviešti įsijungti į Alto skyrių studentų, vyčių ir inžinierių sąjungų skyrius.

Mėnuo su geru pelnu

So. Bostono Lietuvių Pil. Dr-jos balandžio 16 d. susirinkime fin. sekretorius V. Stelmokas pranešė, kad per kovo mėnesį pajamų būta daugiau negu išlaidų \$2284.

Susirinkime pagerbtas miręs narys Vladas Federavičius, priimti 4 nauji nariai.

Sumanymuose buvo iškeltas reikalas sutvarkyti ventiliaciją pirmajame aukšte ir įrengti keltuvą.

Cia pat choro koncertas

Bostono Lietuvių Mūsos Choras savo tradicinį metinį koncertą rengia sekmadienį, gegužės 3 d. So. Bostono Lietuvių Pil. Draugijos III aukšto salėje. Pradžią 5 val. popiet.

Programą atliks iš Clevalando solistė Aldona Stempuženė ir choras.

Veiks bufetas, baras, bus sokiai.

Visi lietuviai nuoširdžiai kviečiami tą dieną skirti dainai — atsilankyti į choro ir solistės koncertą.

Vyt. Eikinas

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE (SLA)

Lietuvių patriotų organizacija gyvuoja nuo 1886 metų ir jau atšventė savo DEIMANTINĮ JUBILIEJŲ.

SLA didžiausia ir turtingiausia fraternalinė organizacija lietuvių tarpe turi daugiausia narių ir visuo didžiausį kapitalą.

Sąmoningas lietuvis NEIEŠKO KITUR APDRAUDOS, bet stoja nariu į SLA, nes žino: 1) kad SLA apdrauda gera, geresnė nėra. 2) SLA apdrauda pigi, nes savitarpinės pagalbos pagrindu veidamas SUSIVIENIJIMAS pelno neieško, o stengiasi savo nariams teikti visokeriopą pagalbą ir fraternalinę globą. 3) SLA apdrauda yra saugi, nes paremta dideliais rezervais.

SLA DUODA GYVYBES APDRAUDĄ nuo \$100.00 iki \$10.000.00.

SLA Taupomosios apdraudos svarbios jaunimui ir šeimos apsaugai nuo netikėtų sunkumų.

SLA akcidentalinė apdrauda reikalinga šiais laikais kiekvienam.

SLA ligoje pašalpa tuo svarbi, kad ligos atveju narys ją gauna pats.

SLA galima gauti apdraudą nuo gimimo dienos iki gilios senatvės.

SLA kuopos yra žymesnės lietuvių kolonijose, jos teikia žinias apie apdraudas ir įstojimo sąlygas.

Kas nori platesnių informacijų tegu rašo į SLA Centrą:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 West 30th Street New York 1, N. Y.

Padėka

P. L. Moterų Bostono Klubu valdyba dėkoja:

narėms, svečiams, vaikams, visiems prisidėjusiems prie Atvelykio parengimo balandžio 5 d.;

L. Herbstaitei už gražius piešinius ir salės mažiesiems svečiams išpuošimą;

"Velykų Bobutei" O. Mučinskenei;

J. Ambraziejenei už vaikų programai vadovavimą;

"Kiskeliui" Paliulytei;

prisidėjusiems prie vaikų žaidimų B. Vaičūrgytei, P. Velykų stalo darbuotojoms — I. Galinienei, F. Karosienei, E. Valiukonienei, V. Vaičūrgienei ir M. Paliulienai už dekoratyvinius kepsnius.

Padėka visoms, kurios kėpė ir aukėjo gardžius kepsnius.

Padėka eksponatų davėjoms: A. Andriūšienei, A. Baltušienei, L. Cepienei, F. Izbickienei, E. Gimbutienei, J. Barūnienai, F. Karosienei, M. Kriščiukaitienei, V. Kleinienei, J. Lapšienei, M. Lendraitienei, J. Ulpienei, E. Žizniauskienei ir daugiausia prisidėjusioms E. Valiukonienei ir O. Girulienai.

Ačiū už visokeriopą pagalbą Leonui Lendraitui.

Klubo Valdyba

Viešėjo dr. M. Gimbutienė

Iš Los Angeles į Bostoną pereiną savaitę buvo trumpam atvykus archeologė dr. Marija Gimbutienė. Ji išsi-vežė savo knygų, kurios jai reikalingos dėstant Kalifornijos universitete.

Dr. M. Gimbutienė Los Angeles apsigyvena ilgesniam laikui.

Jaunuolės atostogauja

Balandžio 18 d. 3 lietuaitės — Rūta Neveraitė, Joana Antanelytė ir Virginija Druzdytė išskrido atostogų į Bermudo salas.

Į Floridą važiuoja Violeta Zagurskytė.

Svečias iš Montrealio

Praeitą ketvirtadienį mus aplankė Ansas Lymantas iš Montrealio. Lietuvos Pajūrio redaktorius. Jį atlydėjo Albertas Puskepalaitis, pas kurį svečias buvo atvykęs.

Penktadienį A. Lymantas grįžo namo.

DIDELĖ KNYGŲ NAUJIENA

Gavome šias knygas:

Buvusio Lietuvos prezidento dr. Kazio Griniaus Atsiminimai ir mintys 1-oji dalis 302 psl., mikštais viršeliais kaina \$2.00; antroji dalis 336 psl. kietais viršeliais su abiejų dalių vardynu kaina \$5.00.

Perkant abi dalis kaina tik \$6.50

Prof. P. Pakarklio Kryžiuočių valstybės santvarkos bruožai, 176 psl., kaina \$2.00

Dan Kuraičio Magiškuoju kilimu į Vilnių, 330 puslapių, labai įdomūs 1962 metų kelionės į Lietuvą aprašymas su nepaprastais nuotykiams. Kaina \$3.00

Frank Lavinsko Amerikos Lietuvių Laikraščiai nuo 1879 m. iki 1955 m. 190 psl. kietai virš. kaina seniau buvo \$6.00, o dabar tik \$2.00

Prof. P. Pakarklio Senasis Prūsų teisynas, 31 psl. 50 cent.

Cicagietės Ispūdziai komunistų pavergetoje Lietuvoj 95 puslapiai, kaina \$1.00

Prof. P. Pakarklio Popiežiaus bulės kryžiuočiams, 70 puslapių, kaina \$1.00

M. Žošcenkos Satyrinės novelės, vertė Jonas Valaitis 196 puslapiai, kaina \$2.00

Vagia automobilius

Stasys Griganavičius balandžio 16 d. išėjęs iš So. Bostono Lietuvių Piličių Dr-jos susirinkimo, neberado savo netoli pastatyto automobilio. Kitas lietuvis rado savo automobilio padangas suraizytas.

Lietuvių Piličių Dr-ją ir kitos organizacijos turėtų kelti savo balsą dėl šitų ir kitų negerovių, kurios So. Bostone vis didėja. Perdaug jau nesaugu darosi žmonėms ir jų turtui.

P. Ketvirtis minėjo savo gimtadienį

Ilgus metus gyvenęs So. Bostone Petras Ketvirtis prieš 9 metus išsikėlė į Floridą ir dabar gyvena Gulfporte, prie St. Petersburgo.

Balandžio 12 dieną jis minėjo savo amžiaus 78 m. sukaktį. Ta proga jo pasveikinti buvo atvykę iš Miami seni So. Bostono gyventojai.

kurie dabar pusę metų gyvena Miami ir pusę metų So. Bostone. Emilija ir Antanas Alekšos, ir J. Nevienė, kuri seniau gyveno Worcesterį.

Šeštadienį, balandžio 11 d., jie visi buvo SLA kuopos bankete naujuose St. Petersburgo Lietuvių Pil. Klubu namuose.

Sveikiname ir mes Petrą Ketvirtį ir linkime jam dar ilgų laimingų metų.

A. Matjoška jau senelis

Antanas Matjoška balandžio 12 d. tapo senelis, nes jo duklė Rūta Vokietijoje pagimdė sūnų, kuris vadinasis Edvardu.

Rūta Matjoškaitė ištėkėjo už Edvardo Ilterio, kuris šiuo metu atlieka karinę tarnybą Vokietijoje. Sveikiname naująjį tėvų ir jo senelį bei senelę.

Kęstutis Girmius studijuos Harvardo universitete

Kęstutis Girmius gavo pilną stipendiją ir yra priimtas į Harvardo universitetą, kuriame studijuos filosofiją.

Geros sėkmės šiame garsiaame mokslo židiny!

RUPINAS VARTOTOJAMS

(Atkelta iš 6-to psl.)

Produkto kiekis ant paketo turi būti tiksliai atžymėtas taip, kad jis būtų lengvai matomas. Netikri nurodymai ant įpakavimo turi būti pašalinti.

Vis didesniai žmonių skaičiai skolinantis pinigais namams, automobiliams ir kitiems dalykams pirkti, valdžiai reikia didesnės galios reikalauoti, kad visi skoliniojai aiškiai nurodytų skolininkui tikslią skolos kainą, įskaitant tir tikslų procentų dydį.

Be to, kadangi dabar beveik 17 milijonų amerikiečių turi korporacijų akcijų, reikalinga, kad taisyklės pilnai informacijai teikti būtų lygiai taikomos didelėms ir mažoms bendrovėms.

Prezidento Komitetas Vartotojų Reikalams rūpinasi ir įvairių pataisymų suvienodinimu, kad būtų išvengta perdidelių kainų už tokius patarnavimus ir blogos rūšies darbo. Šiandien tas labai svarbu, nes visuomenė darosi vis daugiau mechanizuota ir vis labiau priklausanči nuo tų, kurie tuos mechanizmus taisy.

Ar kongresas per šią sesiją priims visus tuos prezidento siūlomus įstatymus, nežinia, bet visuomenė sveikina valdžios dėmesį ir susirūpinimą vartotojų reikalų apsauga.

A.C.N.S.

Ar turi šitas knygas?

DIDYSIS SAPNININKAS, 185 psl., kaina \$1.50

LIETUVOS KESIPUBLIKOS ISTORIJA su spalvotu žemėlapiu, 96 psl., kaina \$0.75

GYVULIŲ PROTAS, 212 psl., kaina 75 centai.

LIETUVOS ŽEMELAPIS, kaina \$0.50

NIHILISTAI, 3 veiksmų tragedija, kaina \$0.20

LIETUVOS SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJOS PROGRAMINIS GARSIS, 32 psl., kaina 25 centai.

MONOLOGAI IR DEKLAMACIJOS, 96 psl., kaina \$0.25

JAUNASIS SOCIALDEMOKRATAS Nr. 4 ir 5, kaina 35 centai

SIELOS BALSAS, J. Smeistorsio eilėraščių, 221 psl., kaina \$0.75

LSDP FOR LITHUANIA'S FREEDOM, parašė S. A. Viktoras, 32 psl., kaina 50 centų

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI, Jonas K. Karys, 225 psl., kaina \$5.00

ANARCHIZMAS, 29 psl., kaina \$0.15

IS DUMINIS LGSNELIS, K. Krauciūnų eilėraščių, 124 psl., kaina \$1.00

DELKO ŽMOGULI REIKIA GERTI IR VALGYTI, dr. A. Garmus, 40 psl., kaina \$0.15

KAH SENOVĖJE ŽMONĖS PERSISTADYDAVO SAU ŽEMĖ, 28 psl., kaina \$0.10

EILĖS IR STRAIPSNIAI (kaip atsirado popiežius, reumatizmas, Kražių skerdynės ir kt.), 97 psl., kaina \$0.25

MATERIALISTISKAS ISTORIJOS SUPRATIMAS, 80 psl., kaina \$0.20

SLIUBINĖ ISKILMĖ, 1 veiksmo komedija, 29 psl., kaina \$0.25

ALKOHOLIS IR KŪDIALAI, kaina \$0.25

DAINOS APIE LAISVĘ, A. Giedraitis, 32 psl., kaina \$0.75

VARPAS NR 3-4 (Vincas Kudirkos šimtmetis, Nepriklausoma ir paversta Lietuva ir kt. 59 psl., kaina \$2.00

KAS YRA SOCIALIZACIJA, K. Kautsky, 31 psl., kaina \$0.30

PAPARČIO ŽIEDAS ir kitos apysakos, A. Antanov, 45 psl., kaina 10 centų

Užsakymus su pinigais prašoma siųsti: KELEIVIS 636 Broadway So. Boston 27, Mass.

Garsioji Michelangelo skulptūra Pieta iš Vatikano jau atvežta į New Yorką, kur ji Pasaulinėje parodoje puoš Vatikano paviljoną. Popiežius sutiko ją paskolinti, Kardinolo Spellmano atstovas vysk. Bryan McEntegart dėkoja statulą atvežusio laivo kapitoniui Giuseppe Soletti, dešinėje parodos komiteto atstovas Thomas Deegan.

Vietinės žinios

LDD kortų vakaras

LDD gegužinė

Šeštadienį, gegužės 2 d. 7:30 val. vak. Sandaros salėje (124 F St.) Lietuvių Darbininkų Draugijos 21 kuopa rengia kortų vakarą. Jo dalyviai gaus vertingų dovanų ir bus gardžiai pavaišinti. Visi kviečiami atsilankyti.

Lietuvių Darbininkų Drjos 21 kuopa liepos 26 d. Bernice Claire sodyboje No. Eastone rengia gegužinę. Prašome kitas organizacijas tą dieną savo parengimų nedaryti, nes LDD jau daugiau kaip 10 metų paskutinį liepos sekmadienį rengia gegužinę.

Komisija

Komitetas

Seniausių lietuviškų radijo programų

30 metų sukakties

metinis

Talentų popietis

ir gražuolės

Miss Lithuania of N. E.

balius

SEKMADIENI, BALANDŽIO - APRIL 26 D.

So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos auditorijos trečiame aukšte nuo 4 val. po pietų iki 11 val. nakties

PROGRAMA:

- 1) Talentų pasirodymas
- 2) Svečiai dalyviai
- 3) Filmas "Lietuva—Europos nugalėtoja"
- 4) Gražuolių nuo 1941 iki 1963 metų pasirodymas
- 5) Šokių kontestai su dovanomis

Skanūs valgiai ir gėrimai, linksmas pavičėjimas ir šokiai, grojant Ferdinando Šmito orkestrui iki 11 val. nakties.

Įžanga suaugusiems \$1.00, vaikams \$0.50

Visus nuosirdžiai kviečia

VALENTINA IR STEPONAS MINKAI,

Radijo Programų Vedėjai

Trans-Atlantic Travel Service

Biletai lėktuvais — parūpina viešbučių užsakymus, padeda sutvarkyti kelionei reikalingus dokumentus į visas valstybes.

Tose Pačiose Patalpose

DIDŽIAUSIA SIUNTIŲ PERSIUNTIŲ ĮSTAIGA NAUJOJOJ ANGLIJOS

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

390 West BROADWAY, So. Boston 27, Mass., Tel. AN 8-8764 Persiunčiame Jūsų sudarytus siuntinius į LIETUVĄ ir VISAS kitas Rusijos valdomas sritis.

Siunčiama nauji įvairūs daiktai ir nekonservuotas maistas. Galima siųsti iki 44 svarų siuntinius, jei siunčiami daiktai telpa dėžėje, kurios dydis yra 14"x13"x20" colių. Iš tolimesnių vietų siųskite siuntinius mūsų viršų nurodytu adresu, įdėdami aiškius siuntėjo ir gavėjo adresus.

Visi dokumentai paruošiami rusų kalba, ir siuntiniai išsiunčiami tiesiog iš BOSTONO per 48 valandas nuo jų priėmimo. Persiuntimo išlaidas ir USSR muitą apmoka siuntėjas.

Medžiagas, odas, skrytės, megstinius ir kt. galima pirkti SAVIKAINA mūsų įstaigoje.

Taip pat priimame užsakymus USSR gaminiams, pav., kaip automobiliams, motociklams, dviračiams, įvairiems radijo ir TV aparatams, skalbimo, valymo ir siuvimo mašinoms ir daugeliui kitų daiktų. Siuntėjas sumoka mūsų įstaigoje visą kainą už norimas pristatyti prekes gavėjui, pasirinktas iš katalogo. Prašykite mūsų katalogų.

ISTAIGA LIETUVIŠKA. KREIPKITES LIETUVIŠKAI VISI SIUNTEJAI ISITIKINO. KAD MŪSU ISTAIGA SAŽNINGIAUSIAI PATARNAUJA IR GREICIAUSIAI PERSIUNCIA SIUNTINIUS. SIUNTINIAI APDRAUSTI.

Siunčiame su INTURISTO įgaliojimu. Siuntiniai priimami kasdien nuo 9 iki 5 val. vak. (sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. ir šeštadieniais nuo 8 val. ryto iki 12 val. d.)

VEDĖJAS: JONAS ADOMONIS

Pabaltiečių koncertas

Balandžio 24-tą dieną 8 val. 30 min. vakare Jordan Hall patalpose įvyks seniai laukiamas pianistės ALDONOS KEPALAITĖS koncertas.

Aldona Kepalaitė, dar visai jauna būdama, pradėjo savo muzikines studijas Lietuvoje, vėliau jas tęsė Miuncheno muzikos akademijoje (Vokietijoje), o atvykusi į Ameriką, 1950 metais baigė Manhattanville kolegiją.

A. Kepalaitė turėjo eilę savo koncertų Amerikoje ir visuomet susilaukdavo gero muzikos kritikų įvertinimo ir šilto publikos priėmimo. Šio koncerto programa yra labai įdomi. Jos pasiklausyti kviečiame visus Bostono ir apylinkės lietuvius bei jų bičiulius.

Visi Pabaltiečių Drjos koncertai buvo labai aukšto meninio lygio, toks bus ir šis Aldonos Kepalaitės koncertas.

Apiplėšė Ausiejų krautuvę

Naktį iš šeštadienio į sekmadienį vagys įsilaužė į Ausiejų City Point delikatesų krautuvę ir padarė nemažai nuostolių.

Dar 2 kandidatai

Į L. Bendruomenės Tarybą, be jau paskelbtųjų, bostoniečiai pasiūlė dr. Bronių Mikonį ir inž. Aleksandrą Lapšį.

Apie tai kitą kartą

Praeitą savaitgalį Bostone buvo įvairių visuomeninių įvykių, bet dėl vietos stokos apie juos kitą kartą.

ANTANAS ŠIDLAUSKAS

STATYBOS KONTRAKTORIUS

Dažymas mūro ir medžio darbai ir kt.

Pertvarko verslo ir gyvenamąsias patalpas.

Su mumis niekas nepajėgia varžytis.

Skambinti nuo 9 val ryto iki 5 val vakaro tel. LI 2-2776

400 Norfolk Street, Cambridge, Mass.

COSMOS PARCELS

EXPRESS CORP.

ir krautuvę įvairių prekių, priderintų siuntiniam ir įvairius U.S.S.R. valdomus kraštus praneša, kad pagal U.S.S.R.

VNESHPOLSYETORG

patvarkymą siuntiniais priimami siuntėjų pristatytų daiktų (tik ne senų) ar papldomi vietoje krautuvėje. Visi mokesčiai sumokami vietoje išsiunčiant siuntinius, kad gavėjui nereikėtų primokėti.

Priimami užsakymai, čia sumokant nustatytą mokesčių, ir užsakyti daiktai pristatomi U.S.S.R. vietoje. Be to, priimami maisto siuntiniai, sudaryti čia, ar užsakant iš Europos firmų standartiniai ar sudaromi pasirinktinai. Katalogai gaunami anglų, ukrainiečių ir lietuvių kalbomis.

Suinteresuoti gali rašyti lietuviškai.

Istaiga atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

Cosmos Parcels Express Corp.

327 W. Broadway

So. Boston, Mass., 02127

Telefonas AN 8-0068

Vedėjas J. Vaičiūtis

Valentina ir Steponas Minkai 1934 m. balandžio 1 d. prkalbėjo lietuviškai per radiją ir taip nesustodami kalba kiekvieną sekmadienį jau 31-sius metus. Jų programa buvo pirmoji N. Anglijos ir dabar yra seniausia. Anuomet tai buvo didelis įvykis Bostono lietuvių gyvenime. Per tuos 30 metų jų programose turėjo progos pasirodyti daug mūsų dainininkų, muzikų, rašytojų ir kt. Jie anksti susirūpino jaunai talentais, todėl kasmet rengia Talentų popietę, kuriose pasirodo tokie ar kitokie gabumų turintieji mūsų jaunoji karta. Pažymėtina, kad 1938 m. vasario 22 d. Minkai savo programą transliavo į Lietuvą. Gyvenimas nestovi vietoje, jis ir radijo programoms kelia naujų reikalavimų. Linkėtina, kad ir Minkų radijo programos eitų su gyvenimu ir 30 metų slenkstį peržengusios.

Džiaugiasi nauju Buicku

Dantų gydytojas A. Kapocius nusipirko naują automobilį — Buicką.

F. Pleškevičienėi susirgus, reikalinga mokyklos valytoja

nuo 2:30 val. popiet, gali būti ir senesnio amžiaus, kad tik tai pajėgtų iššluoti klases. Dėl sąlygų kreiptis į prel. Pr. Virmauskį, Šv. Petro lietuvių parapijos kleboną, arba skambinti mokyklos valytojui Pleškevičiui tel. 269-0376.

Dorchesterį išnuomojamas šviestas ir šilts kambarys

svaigiam vyriui ar moteriai. Galima ir su valgiu. Arti autobuso linija. Kreiptis: tel. GE 6-1216

(19)

J. Vaičiūčio įstaiga

kitoje vietoje

J. Vaičiūčio vadovaujama

Cosmos Parcels Express siuntinių įstaiga išsikėlė į kitą vietą — 327 Broadway, So. Boston. Ten galima gauti ir Keleivį.

LAISVĖS VARPAS
NAUJOSIOS ANGLIJOS LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA

Sekmadieniais 8-9 val. ryte AM Bangomis 1190 kilociklų FM Bangomis 105.7 megaciklų IS WKOX, Framingham, Mass.

VEDEJAS—P. VISČINIS
173 Arthur St.
BROCKTON 18, MASS.
Tel. JUniper 6-7209

FAUPYK \$\$\$ SU FORTUNA FUEL CO. ALIEJAUS ŠILDYMU FORTUNOS "EXTRA"—NEKAINUOJA "EXTRA"

1. Laivas aptarnavimas: Tai reiškia garantuotą 24 VALANDŲ APTARNAVIMĄ BĖDOJE, naktį ar dieną, burnerio ir jo kontrolės. Absoliučiai be mokesčio šventadieniais ar savaitgaliais... bet kurią sezono dieną.
2. Nemokamas metinis peržiūrėjimas: Visiškas pagrindinis apsaugos peržiūrėjimas kasmet burnerio ir katilo, jų išvalymas. Tas užtikrina gerą šildymą, mažesnes kuro išlaidas. Ir Jums tai nieko nekainuoja.
3. Dalių išlaidų garantija: Fortuna garantuoja pakeisti bet kokią burnerio ir jo kontrolės dalį, skaitydama tik tai esamas kainas pagal kainoraštį. Žinoma, už darbą nieko neskaitoma.
4. Lengvas mokėjimo planas: Jūs pasirenkate mokėjimo planą, kuris jums geriausiai tinka. Labai populiarus yra mūsų mėnesinis biudžeto planas — jūsų visos šildymo išlaidos apmokamos lygiomis dalimis per 10 ar 12 mėnesių. JOKIŲ PAPILDOMŲ IŠLAIDŲ.
5. Reguliarus patikimas kuro pristatymas: Fortuna seka jūsų kuro suvartojimą ir numato, kiek jums jo reikia, nežūrint, koks būtų oras. Jums niekada nereikia saukti, kad pristatytų kūrą. Visi sunkvežimiai su alejumi turi radijo susisiekimą greitai ir veiksmingai aptarnavimui. Mes mielai noru duodame Jums informaciją apie Fortuna Fuel Co., atsakome visus Jūsų klausimus ir padedame Jums palyginti metines kuro išlaidas su kitais aliejaus pristatytojais. Tik pasakykite žodį, ir vienas iš mūsų Namų Patogumo Inžinierių atvyks Jūs aplankyti Jums patogiu laiku. Pasaukite telefoną: GEneva 6-1204, arba pasisaukite atvirute:

FORTUNA FUEL CO.

487 Washington St., Dorchester, Mass., 02124.

R The Apothecary
LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINĖ

Parduodame tiksliai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikite į lietuvišką vaistinę.

Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.

382 a W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.

Telefonas AN 8-6020

Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v., išskyrus šventadienius ir sekm.

Išnuomojamas 6 kambarys, 2 verandų vasarnamis, didelis kiemas — Centerville, Cape Code, netoli Craigville pajūrio. Skambinti tel. GE 6-5139 (Bo. tone).

(17)

PARDUODAMI NAMAI SOUTH BOSTONE

Broadway — 12 išnuomojamų patalpų: 8 butai, 4 krautuvės, apšildomos, visos išnuomos, geras parkinys, kaina — \$37,500, labai geros sąlygos. Tuoj apžiūrėkite.

Broadway — 2 krautuvės, 2 butai, naujas stogas ir porčius, naujas šildymas, gazu, nauji gazono pečiai, \$7,000, geros sąlygos.

Baxter St. — geram stovų 3 butai po 3 kambarius, kiekvienam ventila, metaliniai langai (storm w.), kiemas. Kaina — \$4,000 grynais pinigais.

KETVIRTIS REALTY

379 West Broadway
So. Boston, Mass., 02127
Tel. 268-4649

Peter Maksvytis

Carpenter & Builder

925 E. Fourth St.,

So. Boston

Atlieku visus pataisymo, remonto ir projektavimo darbus iš lauko ir viduje, gyvenamųjų namų ir biuro pastatų, pagal Jūsų reikalavimą. Saugiu visus Jūsų 9 valandų vakarą.

Telefonas AN 8-3630

Ketvirtis & Co.

JEWELERS—

Laikrodžiai-Deimantai

Papuošalai

Elektros Prietaisai

Rūpestingai taisome laikrodžius, žiedus, papuošalus

379 W. BROADWAY

SOUTH BOSTON

Tel. AN 8-4649

DOVANOS Į LIETUVĄ

Siųskite dovanų sintinius giminėms į Lietuvą per mūsų įstaigą. Čia kalbama lietuviškai, žemomis kainomis galima gauti Lietuvoj labai vertinamų prekių. Patarnaujam greitai ir sąžiningai. Paštu gauti sintiniai greitai pertvarkomi ir pasiunčiami. Siuntiniai nueina tvarkingai.

COSMOS PARCELS

EXPRESS CORP.

174 Millbury Street

WORCESTER, MASS.

Vedėja B. Sviklienė

Tel. SW 8-2868

Apsidrausk

NUO LIGŲ IR NELAIMIŲ

Draudžiame nuo polio, visokių kitokių ligų ir nuo nelaimių (ugnis, audra ir kt.)... Visais insurance reikalais kreiptis:

BRONIS KONTRIM

Justice of the Peace—Constable

598 E. Broadway

So. Boston 27, Mass.

Tel. AN 8-1761 ir AN 8-2483

Dažau ir Taisau

Namus iš lauko ir viduje. Lipdau popierius ir taisau viską, ką pataisyti reikia. Naudoju tik geriausias medžiagas.

JONAS STARINSKAS

220 Savin Hill Ave.

Dorchester, Mass.

Tel. CO 5-5854

Charles J. Kay

LIETUVIS

Plumbing—Heating—Gas—Oil

License No. 4839

I Gazo šilumą permainyti \$265

Telefonas: CO 5-5839

12 MT. VERNON STREET

DORCHESTER 25, MASS.

Televizija

ir radiją

Taiso Gerai ir Pigiai

JONAS ŽILJNSKAS

629 E. Sixth Street

South Boston

Tel. AN 8-6645

SAV-ON

ROOFING and SIDING CO.

409 W. Broadway, So. Boston

AN 8-2150

DAŽOME IR TAISOME

Al Steckle F. Pukanasis

Res.: 8 Faxon St. Natick

Brockton 586-9272 655-0807

Telefonas: AN 8-2805

Dr. Jos. J. Donovan

Dr. J. Pašakarnio

IPEDINIS

OPTOMETRISTAS

Valandos:

nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.

Vakaraš iš anksto susitarus

447 BROADWAY

South Boston, Mass.

TEL. AN 8-2124

Dr. Amelia E. Rodd

(RUDOKIUTE)

OPTOMETRISTE

Valandos:

nuo 10 ryto iki 6 vakaro

Trečiadieniais—uždara

445 BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS.

RADIO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo

Programa Naujoj Anglijoj

iš stoties WLYN, 1360 ki-

lociklų ir iš stoties FM,

101.7 mc., veikia sekmadien-

iais nuo 1 iki 1:30 val. di-

eną. Perduodama: Vėliausių

pasaullinių žinių santrauka

r komentarai, muzika, dai-

nos ir Magdutės pasaka.

Biznio reikalais kreiptis į

Baltic Florists gėlių ir dova-

nuų krautuvę, 502 E. Broad-

way, So. Boston. Telefo-

nas AN 8-0489. Ten gauna-

mas ir Keleivis.

Tel. AV 2-4026

Dr. John Repshis

LIETUVIS GYDYTOJAS

Valandos: 2—4 ir 6—8

Sekmadieniais ir šventadieniais

pagal susitarimą

495 Columbia Road

Arti Upham's Corner

Dorchester, Mass.